

Østre Landsret
Præsidenten

Den **24 OKT. 2013**
J.nr. 40A-ØL-59-13
Init: cr

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 30. september 2013 (Sagsnr. 2013-4000-0034) anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Lovudkastet har været drøftet på landsrettens plenarmøde den 11. oktober 2013.

Landsretten kan i det hele tilslutte sig Dommerforeningens udtalelse af 22. oktober 2013 om lovudkastet.

Gennemførelse af retssager i en særlig sikret retssal i tilknytning til Vestre Fængsel vil betyde et ikke ubetydeligt merforbrug af personaleressourcer i landsretten. Der vil således som minimum skulle ske transport af tre dommere og to administrative medarbejdere fra landsretten til den pågældende retsbygning og retur. Dette skal holdes op imod en besparelse svarende til formentlig tidsforbruget for to fængselsfunktionærer pr. tiltalt for samme transport. Der vil således i flertallet af sager blive tale om en merudgift for staten, som skal afholdes over domstolenes bevilling. Det er også af denne grund af afgørende betydning for en effektiv anvendelse af landsrettens bevillinger, at antallet af sager, der skal gennemføres ved en sådan særlig sikret retssal, bliver så lavt som muligt.

Om landsrettens særlige bygningsmæssige og sikkerhedsmæssige forhold bemærkes følgende.

Landsrettens hovedsæde er placeret i fire bygninger på adresserne Bredgade 42 og 59. Alle bygninger er opført med andre formål for øje og er for de to største bygningers vedkommende hen ved 300 år gamle og har på grund af fredning kun i begrænset omfang kunnet indrettes på en måde, der lever op til dagens krav til funktionalitet og sikkerhed. Ingen af bygningerne muliggør opdeling i zoner for henholdsvis publikum og ansatte, og bygningernes indretning nødvendiggør, at der er adgang via flere indgange. Der er således i alt seks indgange til bygningerne, og en

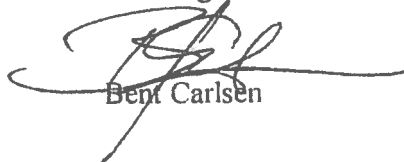
permanent eller blot midlertidig lukning af mere end to af indgangene vil medføre betydelige gener for såvel ansatte som besøgende.

Da det i realiteten – bortset fra nogle få højt profilerede sager – vil være umuligt i hverdagen at forudse, hvilke sager der vil indebære en særlig risiko for, at besøgende vil medbringe våben, vil valget i praksis stå mellem etablering af en permanent adgangskontrol eller ingen.

Iværksættelse af en fast adgangskontrol ved fire til seks indgange til landsretten vil forudsætte et personaleforbrug, som landsrettens nuværende bemanning ikke muliggør. Landsretten vil således i praksis ikke have mulighed for at etablere en sådan effektiv adgangskontrol, som forudsættes i lovudkastet.

Jeg skal afslutningsvis gentage et tidligere fremsat ønske om, at landsrettens utilstrækkelige sikkerhedsmæssige forhold løses ved opførelse af en ny, moderne og funktionelt indrettet retsbygning i København, som blandt andet vil muliggøre adgangskontrol ved hovedindgangen, opdeling i zoner og indretning af venterum med adskillelse af parter, vidner, domsmænd og nævninger m.m.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-63-13
Den 25/10-2013

Justitsministeriet har ved brev af 30. september 2013 anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Sagen er drøftet med landsrettens dommere på et plenarmøde den 11. oktober 2013.

Landsretten er bekendt med den udtalelse, der er afgivet den 22. oktober 2013 af Den Danske Dommerforening, og kan - både med hensyn til spørgsmålet om at etablere særligt sikrede retssale og spørgsmålet om den foreslåede hjemmel til at visitere og behovet for i den forbindelse at tilføre domstolene de nødvendige midler til at tilvejebringe og vedligeholde den ønskede sikkerhed - i det hele tilslutte sig denne udtalelse.

Denne udtalelse sendes efter anmodning pr. e-mail til jm@jm.dk med kopi til bga@jm.dk og Domstolsstyrelsen.

Der henvises til sagsnr. 2013-4000-0034.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bjarne Christensen', written over a horizontal line.

Bjarne Christensen

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

28. oktober 2013

Høring over lov om forslag til ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Justitsministeriet har ved en mail af 30. september 2013 bedt om eventuelle bemærkninger til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Jeg skal på vegne byretspræsidenterne oplyse, at byretspræsidenterne samlet tilslutter sig de synspunkter, som Dommerforeningen har fremsat i et brev den 22. oktober 2013 til Justitsministeriet.

Herudover kommer præsidenterne for Københavns Byret, Retten på Frederiksberg, Retten i Glostrup og Retten i Lyngby med bemærkninger om de konsekvenser, som lovforslaget antages at have særligt for disse retter.

Dette brev er sendt elektronisk og med almindelig post.

Med venlig hilsen

Christian Schou

Københavns Byret

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2013.64

Den 25. oktober 2013

Ved en mail af 30. september 2013 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Jeg skal i den anledning oplyse, at Københavns Byret kan tilslutte sig dommerforeningens svar af 22. oktober 2013. Byretten deltager gerne i de nærmere drøftelser om indretningen mv. af en særligt sikret retssal til afvikling af særlige højrisikosager.

Supplerende skal det særligt for Københavns Byrets vedkommende understreges, at det vil det medføre en betydelig spildtid, hvis man – ud over grundlovsforhør i højrisikosager - skal afvikle alle andre grundlovsforhør i lokaler i tilknytning til den særligt sikrede retssal. Byretten har i en årrække har haft sin dommervagt i lokaler på bagsiden af Politigården, der ligger få minutters gang fra Byretten. Dette har bl.a. beroet på, at anklagemyndigheden var samlet på Politigården, og man kunne derfor bruge ”spildtiden” mellem fremstillingerne til at behandle begæringer om strafprocessuelle indgreb, og således også uden at de forskellige anklagere skulle bruge tid til transport mellem Politigården og Dommervagten. Anklagemyndigheden i København flytter nu væk fra Politigården, der skal sættes i stand. Dommervagten skal således også flytte til andre lokaler, hvilket påregnes at ske i første halvdel af 2014. Byretten regner med, at Dommervagten placeres i Annekset ved Nytorv.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres blandt andet, at man *af hensyn til at sikre en effektiv og hensigtsmæssig anvendelse af ressourcerne ved Københavns Byret og ikke pålægge retten unødige omkostninger* bør placere dommervagten i lokaler op ad Vestre Fængsel. Dette vil på ingen måde være en effektiv ressourceanvendelse. Ved afviklingen af grundlovsforhør opstår der som anført ”spildtid”, bl.a. fordi forsvarerne skal kunne nå at tale med deres klienter. Denne ”spildtid” vil kunne udnyttes hen-

sigtsmæssigt af rettens personale, hvis dommervagten er placeret i rettens bygninger på Nytorv. Hertil kommer, at det desværre ikke sjældent på grund af antallet af fremstillinger er nødvendigt at åbne en ekstra dommervagt. Dette foregår i bygningerne på Nytorv, og kan derfor som hovedregel indpasses i løsningen af byrettens øvrige opgaver.

En placering af dommervagten op ad Vestre Fængsel vil således – i modsætning til lovforslagets forudsætninger - medføre et øget ressourceforbrug og en mindre fleksibel anvendelse af medarbejderne i Københavns Byret. Byretten skal derfor også af ressourcemæssige grunde tage afstand fra en placering af Dommervagten ved Vestre Fængsel.

Der henvises til j.nr.2013-4000-0034.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Fra: Torben Goldin [Goldin@domstol.dk]
Sendt: 22. oktober 2013 09:08
Til: Bjarke Gano (951bga)
Cc: Justitsministeriet
Emne: Udtalelse afgivet af Retten på Frederiksberg i forbindelse med høring over lovforslag vedrørende ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Retten på Frederiksberg vil i nærværende høringssvar begrænse sig til at fremkomme med kommentarer til en enkelt del af forslaget, som specielt vedrører nærværende byret.

Retten har forstået, at det ifølge lovforslagets bemærkninger forudsættes, at samtlige dommervagter o.l. ved Retten på Frederiksberg fremover bør afvikles i en ny, separat retsbygning i Valby.

Der er her for det første tale om en - hidtil uset og så vidt ses uhjemlet - indblanding i rettens kompetence til at placere retsmøderne det sted, hvor det efter omstændighederne er mest hensigtsmæssigt. Dette er typisk en opgave, som retten selv – eventuelt i samråd med politiet – bedst kan og skal løse, ud fra en vurdering af den konkrete sags karakter.

Retten henleder i øvrigt opmærksomheden på, at man fra 1. oktober 2012 er flyttet ind i et helt nyt, moderne og sikret domhus, der er enkelt at bevogte, og som bl.a. netop m h t placeringen af dommervagten i en særlig sikret og adskilt del af bygningen i langt størstedelen af alle grundlovssager gør det overflødigt at henlægge denne funktion til andre lokaler, endsige til lokaler uden for bygningen. Dommervagten afvikles således i dag næsten altid i en mindre retssal, der befinder sig midt inde i bygningen, og hvortil der ikke er indsyn udefra. Retslokalet er meget nemt at bevogte og kan i særlige tilfælde – endog meget enkelt – afskæres fra resten af domhuset.

Der er således efter rettens vurdering ingen sikkerhedsmæssige risici ved at henlægge langt størstedelen af rettens grundlovsforhør til dette, adskilte og særligt sikrede retslokale, der i øvrigt ligger tæt på domhusets, ligeledes særligt sikrede, celleafdeling.

Det kan naturligvis ikke afvises, at ganske enkeltstående grundlovssager – i fremtiden – vil have en sådan karakter, at det kunne være hensigtsmæssigt at henlægge dem til en særligt sikret retssal uden for domhuset (f.eks. sager ang. terrorisme e.l.). Men dette vil givetvis helt have undtagelsens karakter.

Men at henlægge samtlige grundlovsforhør o.l. til lokaler i en ny retsbygning i Valby vil betyde et stort, helt unødigt ressourcetab for retten. Såvel dommere samt kontorpersonele må således allerede i dag ofte vente i betydelige tidsrum, inden anklagemyndigheden er klar til at præsentere sagen i dommervagten. I den nuværende situation er det muligt for rettens medarbejdere i disse perioder at gå tilbage til deres sædvanlige kontorer og arbejde med andre sager. Spildtiden for retten er derfor i disse sager i dag minimal. Det vil den ikke være, hvis samtlige grundlovsforhør o.l. fremover skal afvikles i separate lokaler, der ligger flere km fra rettens hovedbygning. Dette har også ført frem til, at grundlovsforhør i weekends nu afholdes i rettens eget domhus i modsætning til tidligere, hvor de afvikledes i et retslokale på Københavns politigård.

Af de anførte grunde vil Retten på Frederiksberg derfor kraftigt tage afstand fra, at rettens dommervagt – som forudsat i lovforslagets bemærkninger – altid henlægges til den nye retsbygning i Valby.

I øvrigt kan retten tilslutte sig Dommerforeningens høringssvar, som retten har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med.

Med venlig hilsen

Torben Goldin

Præsident

Retten på Frederiksberg

Howitzvej 32
2000 Frederiksberg
Tlf. 99 68 51 11 - Mobil 25 13 70 94

District Court of Frederiksberg

Howitzvej 32
DK 2000 Frederiksberg
Denmark
Tel. 0045 99 68 51 11 - Cell 0045 25 13 70 94

Retten i Glostrup

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Stationsparken 27
2600 Glostrup
43 23 14 00
glostrup@domstol.dk
SE nr. 55491518
EAN-nr. 5798000161337
Bank: 0216 4069134564
Åbent kl. 08.30-15.00

00014931/Sagsbeh. LIL
J.nr. 9099.2013.1.1
Vedr. 2013-4000-0034

25. oktober 2013

Justitsministeriet har den 30. september 2013 sendt et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale) i høring til bl.a. samtlige byretter med anmodning om at modtage eventuelle bemærkninger senest 28. oktober 2013.

Jeg er bekendt med Dommerforeningens høringssvar. Selv om jeg kan tilslutte mig bemærkningerne om, at udformningen, indretningen og administrationen af en bygning med en eller flere sikrede retssale - herunder antallet af retssale - bør drøftes nærmere mellem Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og de berørte retter, skal jeg som præsident for Retten i Glostrup, der berøres af forslaget, allerede nu fremkomme med nogle bemærkninger.

Ifølge forslaget forudsættes en sikret retssal navnlig at finde anvendelse til hovedforhandlinger i banderelaterede nævningsager og visse banderelaterede domsmandssager.

Antallet af den type sager forekommer at være voksende. Ved Retten i Glostrup afvikles i efteråret 2013 flere af den type sager, der kunne tænkes at være omfattet af forslaget, således at der næsten hver eneste uge er et meget stort opbud af politi. I nogle tilfælde skyldes sikkerhedsforanstaltningerne, at der afvikles to, tre eller fire sager på samme tid, som måske hver for sig ikke fordrer de store sikkerhedsforanstaltninger, men som vedrører indbyrdes stridende grupper, således at der som følge heraf er risiko for konfrontationer i og omkring retsbygningen.

Det forekommer ikke realistisk, at alle disse sager skal afvikles i en særligt sikret retssal beliggende et andet sted end i Glostrup. Der vil derfor fortsat jævnlige i Glostrup blive afviklet retssager, der medfører behov for store sikkerhedsforanstaltninger. Hertil kommer, at der i nogle sager nogle gange uventet kommer et stort antal banderelaterede tilhørere/støtter, der skaber behov for en hurtig og talstærk politiindsats.

Derfor vil etableringen af en bygning med en eller flere sikrede retssale måske nok begrænse, men langt fra fjerne generne for brugerne af den ordinære retsbygning ved et stort politiopbud i og uden for rettens lokaler.

I nogle tilfælde skyldes behovet for store sikkerhedsforanstaltninger - blandt andet - at der er frygt for, at de mange tiltalte i en sag vil skabe uro inde i retssalen. Det vil stille helt særlige krav til retssalens indretning, hvis anvendelsen af ressourcer til sikkerhed skal begrænses i forhold til den nuværende situation.

Flertallet af de store nævningesager og domsmandssager, der er meget sikkerhedskrævende, omfatter mange tiltalte - op til 15 tiltalte er ikke usædvanligt. Det er erfaringen, at de tiltalte, der er varetægtsfængslede i sådanne sager, er placeret i arrester spredt på Sjælland, Fyn og Jylland, fordi det ikke i Vestre Fængsel er muligt at hindre kontakt mellem de tiltalte. Selv om en sikret retssal bliver placeret i forbindelse med Vestre Fængsel, vil det derfor næppe være muligt at spare væsentlige udgifter til transport af arrestanter.

Hertil kommer, at der er behov for plads til "opbevaring" af arrestanter i umiddelbar forbindelse med retssalen til brug for pauser i retsmødet. Når der er tale om mange arrestanter, der ikke må tale sammen, skal de i pauser føres til celler eller andre placeringer enkeltvis. Hvis det skal foregå ved hjælp af én elevator eller én trappe og med transport gennem en lukket gang ind i Vestre Fængsel, vil alene transporten frem og tilbage af arrestanterne forlænge pausernes varighed så meget, at det vil få betydning for antallet af dage, der skal bruges for at gennemføre en hovedforhandling.

Erfaringen er, at sager af den type, der forventes afviklet i en sikret retssal, ofte varer mange retsdage. Det er sager, det ofte er vanskeligt at beramme, fordi forsvarerne er travlt optagede. Derimod er det i Retten i Glostrup almindeligvis ikke retssalskapaciteten, der begrænser muligheden for berømmelse af hovedforhandlingerne. Hvis der etableres en eller to sikrede retssale, som skal deles mellem Østre Landsret, Københavns Byret og retterne på Frederiksberg, i Lyngby og i Glostrup, vil retssalene også udgøre en begrænset ressource, som kan medføre længere berømmelsestider for denne type sager.

Hertil kommer, at der ved afvikling af hovedforhandlinger i en retssal, der er placeret uden for den ordinære retsbygning, vil forekomme et ikke uvæsentligt spild af ressourcer for dommere, retssekretær og retsbetjente, som dels skal anvende tid til transport, dels vanskeligt vil kunne udnytte uplanlagte pauser og morgen- og eftermiddagstid til anden sagsbehandling.

Dette brev er sendt pr. mail til bga@jm.dk og jm@jm.dk.

Ventig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lisbeth Larsen', written over the printed name.

Lisbeth Larsen
præsident

Præsidenten

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Lyngby Hovedgade 96
2800 LYNGBY
Telefon 99684800
Fax. 99684899
www.domstol.dk/lyngby
EAN 57 98-000 1-61283

00008646/Sagsbeh. MA
J.nr. 9099.2013.4.1
Vedr.

25. oktober 2013

Justitsministeriet har ved brev af 30. september 2013 (sagsnr. 2013-4000-0034) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale).

I anledning heraf kan jeg oplyse, at Retten i Lyngby kan tilslutte sig Dommerforeningens høringssvar af 22. oktober 2013.

Retten i Lyngby deltager gerne i drøftelser om udformning, administration m.v. af den særligt indrettede og sikrede retsbygning.

Jeg finder imidlertid anledning til at bemærke følgende:

I en ca. 2 årig periode efter domstolsreformen behandlede Retten i Lyngby sager fra 2 adresser, hvor imellem der var en afstand på 8 km. I perioden indtil ultimo 2008 afviklede Retten i Lyngby tillige nævningsager i lokaler udlånt af Retten i Glostrup.

Erfaringen herfra er entydigt, at der opstår et ikke ubetydeligt tidsspilde for såvel dommeren som øvrigt personale, når sagerne hovedforhandles på en anden adresse end det sædvanlige tingsted, hvor dommeren m.v. har deres kontorfaciliteter.

Forslaget er derfor ikke udgiftsneutralt for de involverede domstole.

For så vidt angår den forudsatte besparelse ved transport af arrestanter bemærkes, at den sparede transport fra København til Lyngby skal erstattes af, at mindst en dommer og domsmænd/nævninge samt administrativt personale skal køre fra Lyngby mod København, herunder også i tidsrum hvor trafiktrængslen netop i denne retning er størst på strækningen. Ej heller på dette område ses forslaget at være udgiftsneutralt for retten.

Dette brev er sendt pr. mail til bga@jm.dk og jm@jm.dk.

Med venlig hilsen

Flemming Schønnemann
Retspræsident

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2013-4101-0067-2
Sagsbeh. Anne Louise Pless
Dir.tff. +45 99 68 42 13
Mail anlop@domstolsstyrelsen.dk

28. oktober 2013

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale)

Justitsministeriet har i e-mail af 30. september 2013 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Domstolsstyrelsen har i den anledning følgende bemærkninger:

Det er anført i bemærkningerne til lovforslaget, at det forudsættes, at Domstolsstyrelsen i første række alene lader en særligt sikret retsbygning opføre i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København, og at den særligt sikrede retsbygning i første omgang alene forudsættes benyttet af retterne i Københavnsområdet. Viser det sig hensigtsmæssigt, vil det imidlertid ikke være udelukket, at også andre retter vil kunne benytte retsbygningen.

Lovforslaget indeholder ikke en begrundelse for konkret at placere en retsbygning ved Vestre Fængsel, men det er beskrevet i bemærkningerne, at retsbygningen vil kunne indrettes med en direkte adgang fra fængsel til retssal, idet denne adgang dog skal etableres på en måde, der bygningsmæssigt understreger retssalens karakter af at være en selvstændig bygning til brug for domsmagten.

Det fremgår endelig af bemærkningerne, at samtlige grundlovsforhør i Københavns Byret og Retten på Frederiksberg skal flyttes til en retssal i den nye særligt sikrede retsbygning, når denne er klar til at blive taget i brug. Dette vil gælde, også selvom der ikke er flugt- eller sikkerhedsrisiko i den konkrete sag. Bestemmelserne om værning i straffesager i retsplejelovens kapitel 63 foreslås i den forbindelse ikke ændret eller præciseret.

1. Forslaget om oprettelse af en retsbygning med særligt sikrede retssale og grundlovsagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg.

Det er styrelsens opfattelse, at det må være det klare udgangspunkt, at alle retssager – også arrestantsager – skal afvikles i de ordinære retsbygninger med en forsvarlig sikkerhedsmæssig indretning.

I de særlige højrisikosager med stort politiopbud kan der imidlertid af hensyn til sikkerheden omkring transport af arrestanter og generne for andre med ærinde i den ordinære retsbygning være behov for, at sådanne retssager afvikles i en særligt sikret retssal med en placering, der ikke giver disse gener og medfører samme risici.

Domstolsstyrelsen finder på denne baggrund, at det er positivt, at der med lovforslaget bliver skabt mulighed for at indrette retssale, der er egnede til at blive anvendt netop i de sager, hvor der gør sig sådanne særlige sikkerhedsmæssige hensyn gældende.

Det har ved lokaliseringen af retterne i nye bygninger i forbindelse med domstolsreformen været Domstolsstyrelsens og retternes holdning, at det er af afgørende betydning for befolkningens tillid til domstolene, at retsbygningerne, herunder placeringen af disse, signalerer neutralitet, værdighed og uafhængighed. Dette har blandt andet været årsag til, at alle nye retsbygninger er blevet etableret som selvstændige bygninger og ikke i umiddelbar nærhed af Kriminalforsorgens eller politiets bygninger – netop for at markere domstolenes uafhængighed.

Det er styrelsens opfattelse, at den foreslåede placering af en retsbygning vil gøre det ganske vanskeligt at fastholde et indtryk af, at domstolene er uafhængige af andre myndigheder, herunder af Kriminalforsorgen. Dette vil navnlig gøre sig gældende for arrestanters – herunder formentlig særligt udlændinges – indtryk af retsbygningen, der næppe vil have oplevelsen af at blive ført fra fængslet til retten, hvis den eneste adskillelse mellem retten og fængslet fx bliver en kort underjordisk tunnel. Men det vil også være tilfældet for almindelige borgere, idet fængslet vil kunne blive oplevet som en dominerende bygning i sammenligning med den planlagt opførte – noget mindre – retsbygning.

Styrelsen vil derfor foreslå, at placeringen, udformningen og indretningen af den særligt sikrede retssal/retsbygning kommer til at ske på baggrund af nærmere drøftelser mellem Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og de berørte retter, og at det i den forbindelse skal sikres, at placeringen af retsbygningen sker i en passende afstand til Vestre Fængsel. Det er i den forbindelse afgørende, at retsbygningen signalerer neutralitet, værdighed og uafhængighed, og at disse hensyn er gennemgående i forbindelse med konkretiseringen af overvejelserne om at etablere en særligt sikret retssal.

Forslaget om at flytte samtlige grundlovsforhør fra Københavns Byret og Retten på Frederiksberg er efter styrelsens opfattelse for omfattende og vil medføre et betydeligt ressourcospild for de to byretter. Derfor bør alene grundlovsforhør, hvor særlige sikkerhedsmæssige forhold gør sig gældende, flyttes.

Det skal i tilknytning hertil bemærkes, at det i tilfælde af et meget stort antal samtidigt fremstillede personer ikke vil være muligt at behandle samtlige grundlovssager fra Københavns Byret og Retten på Frederiksberg i den sær-

ligt sikrede retsbygning. Det vil i disse tilfælde kunne være nødvendigt at flytte nogle af sagerne til Københavns Byret og Retten på Frederiksberg, der blandt andet råder over en særligt indrettet retssal til grundlovsforhør i den netop opførte tilbygning til retsbygningen på Frederiksberg.

Opførelsen af en ny retsbygning vil i øvrigt have en række væsentlige økonomiske konsekvenser, som kort er gennemgået nedenfor under punkt 4.

2. Forslaget om visitation ved retterne

Langt hovedparten af de retssager, der afvikles ved retterne, foregår uden optræk til uro eller risiko for henholdsvis rettens personale eller aktørerne i retten. Men der er desværre indimellem situationer i fogedsager, straffesager og civile sager, hvor der er behov for at være særligt opmærksom på sikkerheden.

Som anført ovenfor har sikkerhed – også den mere daglige og nære sikkerhed for personalet – været i fokus i flere år og har blandt andet ført til, at der flere steder er etableret alarmordninger og uddannet personale til at hjælpe med at opretholde ro og orden ved retterne. Der er derudover udarbejdet centrale retningslinjer for håndtering af vold og trusler, ligesom der er indgået aftale med Rigshospitalets Krisepsykologiske Enhed om krisepsykologisk bistand for retternes medarbejdere.

Domstolsstyrelsen er i forlængelse heraf positiv overfor, at der med lovforslaget bliver skabt en klar hjemmel til at foretage visitation af de besøgende i de situationer, hvor rettens ledelse vurderer, at der er et behov.

For at sikre at visitationen kommer til at ske efter reglerne og diskret for den enkelte, er det styrelsens vurdering, at det vil være nødvendigt at uddanne en række medarbejdere ved retterne i at foretage korrekt visitation. De nærmere udgifter hertil er opgjort under punkt 4. Alternativt kan den enkelte ret indgå aftale med en vagtvirksomhed, hvilket også vil medføre merudgifter.

3. Konkrete bemærkninger til lovforslagets udformning

Domstolsstyrelsen har følgende mere konkrete bemærkninger til lovforslaget.

Det fremgår af udkastet, at der under nærmere betingelser etableres hjemmel til at tillægge det udeblivelsesvirkning, hvis den, der ønsker adgang til retten, ikke medvirker til visitation. Er der tale om en person (tiltalt, vidne, skyldner), der har mødepligt, vil retten kunne træffe beslutning om, at politiet skal anholde den pågældende, der herefter vil blive fremstillet af politiet i retten. Det ses i den forbindelse ikke at fremgå af lovforslaget, hvordan det sikres, at den pågældende ved ankomst til retten sammen med politiet kan blive visiteret, hvis vedkommende fortsat nægter at medvirke hertil.

Det synes derudover at være uklart, om forslaget til retsplejelovens § 27 a indeholder en tilstrækkelig klar hjemmel til at politifremstille en skyldner,

der nægter at lade sit tøj visitere, da forslaget til retsplejelovens § 27 a, stk. 2, ikke indeholder en henvisning til retsplejelovens § 494, stk. 2.

Endelig er det ikke ganske klart, om lovforslaget lægger op til, at også lægdommere og sagkyndige retsmedlemmer skal kunne visiteres.

4. Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Forslaget om at etablere en ny retsbygning til behandling af sager i Københavnsområdet med særlige sikkerhedsmæssige hensyn og grundlovssager fra Københavns Byret og Retten på Frederiksberg vil medføre en række betydelige udgifter og vil ikke medføre ressourcemæssige besparelser for domstolene.

Domstolsstyrelsen har på baggrund af drøftelser med retterne for nylig skønnet, at der vil være behov for at opføre en retsbygning med i alt 2 nævningeretssale og 3 retssale til brug for grundlovsforhør. Udgifterne hertil er forsøgt skønnet i vedlagte notat.

Det skal bemærkes, at de seneste drøftelser med de berørte retter indikerer, at behovet nærmere vil være 3-4 nævningeretssale og 3 retssale til grundlovsforhør. Det præcise antal nævningeretssale bør fastlægges efter nærmere drøftelser mellem Domstolsstyrelsen, Justitsministeriet og Rigsadvokaten om det nærmere behov for særligt sikrede retssale.

Udover de udgifter, der er nævnt i notatet, kommer en række udgifter til indkøb af pc'ere mv., som udgør skønsmæssigt 500.000 kr., og løbende udgifter til udskiftning af pc'ere m.v. på skønsmæssigt 100.000 kr. årligt.

Det skal bemærkes, at etableringen af 4 nævningeretssale og 3 retssale til grundlovsforhør ikke vil medføre besparelser for domstolene i øvrigt, da det ikke er muligt at opsig retssale i retternes andre lejemål i hovedstadsområdet.

Forslaget om indførelse af visitering af besøgendes tøj og tasker vil medføre udgifter til uddannelse af domstolenes medarbejdere i visitering og konflikt-håndtering. På baggrund af drøftelser med Christiansborgs Sikkerhedsenhed og Københavns Lufthavne er det styrelsens vurdering, at der vil være behov for at uddanne mindst 4 medarbejdere (2 af hvert køn) ved samtlige retter, bortset fra Tinglysningsretten og Sø- og Handelsretten. I første omgang skal 48 af i alt 108 medarbejdere uddannes i visitering, hvilket vil medføre en samlet udgift til uddannelse det første år på skønsmæssigt 650.000 kr. I beløbet indgår også udgift til instruktøruddannelse af 6 af deltagerne, som efterfølgende vil kunne stå for instruktion af de øvrige ca. 60 medarbejdere, der skal uddannes, samt senere vedligeholdelse af kompetencer. Der vil således efterfølgende være udgifter på ca. 200.000 kr./år til (efter)uddannelse.

Ovenstående udgiftsskøn er meget foreløbige, og styrelsen forudsætter, at størrelsen af etablerings- og løbende udgifter genberegnes og forhandles,

når det konkrete projekt er kendt, så der kan ske en indbudgettering på domstolenes rammer.

Udgifterne kan ikke afholdes inden for domstolenes nuværende bevillingsmæssige ramme.

Hvis det kommer på tale at opføre yderligere sikrede retssale/retsbygninger andre steder i landet, vil dette medføre tilsvarende yderligere udgifter for domstolene. Disse udgifter vil heller ikke kunne afholdes inden for domstolenes nuværende bevillingsmæssige ramme.

Med venlig hilsen

Jens Peter Christensen
Bestyrelsesformand

Charlotte Münter
Direktør

Sagsbch. Inge de Neergaard
Dir.tlf.
Mail idn@domstolsstyrelsen.dk

2012-8110-0001-53
28. oktober 2013

Bilag til høringsvar vedrørende sikret retssal

Det fremgår af udkastet til lovforslaget om sikkerhed i retssale, at etablering af retsbygningen ved Vestre Fængsel forventes at kunne finansieres ved mindreudgifter til politiets og Kriminalforsorgens transport- og bevogtningsopgaver. Størrelsen af disse mindreudgifter fremgår ikke af lovforslaget.

For at sikre en effektiv og professionel sagsafvikling og af hensyn til brugernes og medarbejderens sikkerhed er det afgørende, at retsbygningen opføres og indrettes i overensstemmelse med de retningslinjer, der gælder for andre nye retsbygninger.

Nedenfor redegøres for det anslåede kvadratmeterbehov og de afledte bygningsrelaterede omkostninger, som er forbundet med afvikling af de sager, der er anført i lovforslaget, i en sikret retsbygning nær Vestre Fængsel. Behovene er beskrevet med udgangspunkt i Domstolsstyrelsens gældende krav i forbindelse med etablering af retssale med tilhørende funktioner.

Der redegøres desuden kort for den spildtid, som er forbundet med afvikling af sagerne uden for hovedtingstedet.

Domstolsstyrelsen har ikke forholdt sig til, om der er plads til den sikrede retsbygning ved Vestre Fængsel, idet den præcise placering af retsbygningen ikke fremgår af udkastet til lovforslag. Bygningens nærmere placering forudsættes drøftet med Domstolsstyrelsen, såfremt lovforslaget vedtages. Domstolsstyrelsen har af samme årsag heller ikke forholdt sig til mulighederne for og økonomien i relation til eventuel etablering af direkte adgang fra fængslet til retsbygningen. Der tages forbehold for disse udgifter.

Domstolsstyrelsen har i samarbejde med de berørte retter skønnet over antallet af sager, der forventes at blive henvist til den sikrede retsbygning. Skønnet er foretaget på baggrund af beskrivelsen i udkastet til lovforslaget af de særlige hensyn, der kan medføre, at retten sættes i den sikrede retsbygning. Skønnet er imidlertid behæftet med stor usikkerhed, da retterne som udgangspunkt - sådan som forholdene er nu - ikke inddrages i politiets vurdering af sagernes sikkerhedsniveau. Det forventede antal sager bør derfor vurderes i en dialog mellem Rigspolitiet/Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Justitsministeriet.

Domstolsstyrelsen har i forbindelse med beregningen af estimater for husleje, drift m.v. lagt til grund, at Bygningsstyrelsen kommer til at stå for opførelsen af bygningen. Det er efter Domstolsstyrelsens opfattelse afgørende for, at projektet kan gennemføres på en smidig og effektiv måde, at projektledelsen varetages af en professionel aktør, som er fortrolig med de krav, der stilles til indretning af retsbygninger. I det omfang, Bygningsstyrelsen ikke bliver ansvarlig for opførelsen af retsbygningen, vil det være nødvendigt at drøfte organiseringen og styringen af projektet nøje med de involverede parter. Domstolsstyrelsen gør i den forbindelse opmærksom

på, at det er domstolene, der skal være lejere i bygningen, og at det har stor betydning for resourceforbruget på domstolenes side – både i relation til byggeprojektet og den efterfølgende drift af ejendommen, at opførelsen og driften af ejendommen varetages professionelt.

Nedenstående estimerer vedrørende udgifter til sikkerhed er beregnet på baggrund af domstolenes erfaringer med sikkerhed i retsbygninger, hvilket ikke omfatter implementering af mere omfattende sikkerhedsforanstaltninger. Den konkrete sikkerhedsmæssige indretning af retsbygningen bør efter Domstolsstyrelsens opfattelse derfor drøftes nærmere med politiet/PET, der har den største ekspertise på området. Der tages forbehold for yderligere udgifter, der måtte udspringe af dialogen med politiet/PET.

Retssale til hovedforhandlinger i store nævninge- og domsmandssager

På baggrund af drøftelser med de berørte retter er det Domstolsstyrelsens vurdering, at der er behov for tre-fire nævningeretssale med plads til 15-16 tiltalte i hver for at kunne afvikle de sager i Københavnsområdet, hvor særlige sikkerhedsmæssige hensyn gør sig gældende. Ved etablering af færre retssale må der forventes længere sagsbehandlingstider i disse sager, da fleksibiliteten i forhold til anvendelsen af retssalene og dermed berammelserne helt forsvinder. Som anført ovenfor bør antallet af sager, der forventes henvist til behandling i den sikrede retsbygning, imidlertid drøftes nærmere, før det endelige antal retssale fastlægges.

Nedenstående beregninger tager udgangspunkt i etablering af to sikrede retssale. Ved etablering af flere sikrede retssale stiger etableringsudgifterne tilsvarende, da der på grund af kravet om fysisk adskillelse mellem retssalene ikke vil være væsentlige økonomiske fordele ved at etablere flere retssale i samme bygningskompleks.

I det omfang, det senere måtte blive besluttet, at der skal etableres yderligere sikrede retssale i andre dele af landet, vil udgifterne hertil skulle beregnes på samme måde.

Nævningeretssalene med tilhørende funktioner bør ligge fysisk adskilt og uden fælles faciliteter af nogen art. Det bør ligeledes i relation til hver retssal være muligt at adskille parter og tilhørere fra forskellige grupperinger, hvilket der bør tages hensyn til ved dimensionering og udformning af ventarealerne.

Dimensionerne på en nævningeretssal med plads til det nævnte antal tiltalte bør være ca. 14 x 20 meter, svarende til ca. 280 m² netto. Størrelsen og dimensionerne er fastlagt ud fra hensynet til, at de aktører, der deltager i retsmøderne, ikke må sidde for tæt på hinanden. Her indgår naturligvis i høj grad hensynet til, at vidner ikke skal sidde for tæt på tiltalte. Derudover skal rumhøjden være afstemt til lokalets størrelse, hvilket anses for at være ca. 4 meter for en nævningeretssal i den angivne størrelse. Endvidere er der krav til bl.a. akustik, lydluftisolering, kabelføring, ventilationsforhold mv.

For at de ofte meget tunge straffesager, der kommer til at blive henvist til den særligt sikrede retsbygning, kan foregå smidigt og professionelt, er der efter Domstolsstyrelsens vurdering behov for, at der til retsbygningen tilknyttes almindelige ”støttefunktioner”, som oplystes i det følgende.

Ud over de to retssale bør der etableres særskilte voteringslokaler for dommere og nævninger, frokoststue til rettens personale, lytterum, venteværelse til ”bange vidner”, adskilte advokat- og anklagerværelser, samtalerum til advokat og klient, journalistværelse, kopi-/printrum samt adskilte toiletfaciliteter for brugere og personale. Der bør desuden etableres arbejdspladser til

dommere samt kontor- og servicepersonale for så vidt muligt at undgå spildtid for personalet. Af samme årsag bør der på trods af nærheden til Vestre Fængsel endvidere etableres et antal særligt sikrede samtalerum, hvor advokaterne kan drøfte sagerne med deres klienter. Der vil desuden skulle etableres adskilte og lukkede adgangsveje til retssalen for henholdsvis dommere, tiltalte og eventuelle "bange vidner".

Det samlede pladsmæssige behov for to nævningeretssale med tilhørende funktioner udgør på baggrund af Domstolsstyrelsens nøgletal ca. 1.900 m²/netto. Dette tal skal erfaringsmæssigt ganges med en brutto/netto faktor på mindst 1,4, således at teknik- og serverrum, rengøringsrum, gang- og ventarealer m.v. tages med ind i det samlede behov. Det samlede kvadratmeterbehov udgør herefter ca. 2.660 m²/brutto.

Der er ikke taget højde for etablering af parkeringspladser til personalet og brugerne i ovenstående kvadratmeteropgørelse. Udgifterne hertil afhænger af, om der kan etableres parkering i terræn, eller om der skal etableres en parkeringskælder. Da retternes medarbejdere skal transportere fortrolige sagsakter til den sikrede retsbygning, vil der være behov for ca. 10 parkeringspladser til brug for personalet, hvis der etableres to sikrede retssale. Dertil kommer et antal parkeringspladser til brugerne

Økonomi

Husleje m.v.

Med udgangspunkt i Bygningsstyrelsens nøgletal for nybyggeri anslås omkostningerne til etablering af ovenstående lokaler at udgøre:

Retssal med flere tiltalte (784 m ² x25.000 kr.)	19.600.000 kr.
Tilhørende funktioner (1876 m ² x20.000 kr.)	37.520.000 kr.
I ALT	57.120.000 kr.

Det skal understreges, at det anførte overslag er med de forbehold, eventuelle yderligere undersøgelser, myndighedskrav, udbud m.v. kan afstedkomme. Overslaget er eksklusiv eventuelt grundkøb.

Domstolsstyrelsen forudsætter, at Bygningsstyrelsen vil skulle stå for opførelsen af den særligt sikrede retsbygning, og at dette vil skulle ske som statsbyggeri, hvorefter Domstolsstyrelsen kan leje sig ind i lokalerne. Huslejeøkonomien afhænger af prisen for eventuelt grundkøb. Med udgangspunkt i de ovenfor anførte anlægsudgifter udgør huslejen anslået ca. 6 mio. kr. årligt. Hertil kommer driftsudgifter på anslået ca. 350.000 kr. og skatter/afgifter på anslået ca. 0,5 mio. kr. årligt, samt udgifter til 1 ejendomsfunktionær, der kan varetage løbende opgaver i relation til bygningsdriften, anslået til ca. 350.000 kr. årligt¹.

Ud over de driftsudgifter, der skal betales til Bygningsstyrelsen, kommer udgifter til rengøring og indvendig vedligeholdelse. Disse udgifter udgør anslået 350 kr. pr. m² årligt, i alt ca. 1 mio. kr.

Domstolsstyrelsen forudsætter, at størrelsen af de løbende udgifter, der skal betales af domstolene, genberegnes og forhandles, når det konkrete projekt er kendt.

¹ Der vil være behov for at ansætte en medarbejder til løbende opgaver vedrørende bygningsdriften, herunder åbning og lukning af retsbygningen m.v. Der er med denne udgift ikke taget højde for eventuelle udgifter til visitering i retsbygningen.

Samlet overblik, husleje og drift

Husleje	6.000.000 kr.
Drift	350.000 kr.
Ejendomsfunktionær	350.000 kr.
Skatter/afgifter	500.000 kr.
Rengøring/indvendig vedligeholdelse	1.000.000 kr.
I ALT	8.200.000 kr.

Der er i forbindelse med ovenstående beregninger taget udgangspunkt i, at retsbygningen opføres "på bar mark". Ved ombygning i eksisterende bygninger vil det kræve en grundig undersøgelse af den konkrete bygning, førend det er muligt at udarbejde et overslag over omkostningsniveauet ved etablering af ovenstående skitserede behov.

Engangsudgifter

Udover selve anlægsomkostningerne skal der tages højde for engangsudgifter til løst og fast inventar², herunder retssalsinventar, IT-kabling som en skærmet løsning, telefoni, Automatisk Adgangskontrol (ADK), tyverisikring (AIA). Endvidere er der en væsentlig udgift ved opgradering af en retssal til permanent sikret, således at denne – med den fornødne assistance fra politiet – vil kunne håndtere sager, hvor der er særlige sikkerhedsmæssige hensyn. En særlig sikret retssal vil indeholde en række konkrete tiltag, der fokuserer på følgende områder:

- Personkontrol
- Sikring af eventuelle glaspartier på udsatte områder
- Tiltag mod bombetrusler
- Afspærring
- Overvågning / monitorering

Hertil kommer visse yderligere tiltag vedrørende bl.a. sluseadgang, sektionering af gangarealer samt udvendig og indvendig videoovervågning. Det skønnes, at de udgifter, der er forbundet med etablering af én permanent sikret retssal, udgør ca. 2,66 mio. kr. (2013-tal) ekskl. perimetersikring, dvs. sikring af de omkringliggende områder. Domstolsstyrelsen forudsætter, at opgaven vedrørende perimetersikring varetages af politiet. Udgifterne til perimetersikring er derfor ikke medtaget i nedenstående opgørelse.

Engangsudgifter forbundet med etablering af to særligt sikrede nævningeretssale

IT-kabling	800.000 kr.
Telefoni	400.000 kr.
ADK	300.000 kr.
AIA	200.000 kr.
Højttaleranlæg	220.000 kr.
Retssalsinventar	600.000 kr.
Generel møblering	1.000.000 kr.

² Da retsbygningen supplerer og ikke erstatter andre retsbygninger har retterne ikke eksisterende inventar, der kan genanvendes.

Opgradering til særlig sikret retssal	5.320.000 kr.
I ALT	8.840.000 kr.

Der er i ovenstående estimater ikke medtaget udgifter til etablering af AV-udstyr i retssalene. I det omfang dette måtte vurderes hensigtsmæssigt navnlig af hensyn til politiets bevisførelse, anslås det, at udstyr kan indkøbes for ca. 1 mio. kr. pr. retssal. Udstyret vil også kunne anvendes i sager med stor pressebevågenhed, så der kan transmitteres direkte fra en retssal til de tilhørere, der ikke kan få plads i retssalen.

Årlige merudgifter ved domstolene

Etablering af en retssal uden for retternes hovedtingsteder medfører dels øgede transportudgifter, når dommere, kontor- og vagtpersonale, nævninger m.fl. skal transporteres til retssalen, dels et effektivitetstab som følge af, at det vil være vanskeligt at medbringe tilstrækkelig beskæftigelse for kontormedarbejdere og vagtpersonale, så tiden i forbindelse med pauser i retsmøderne, udeblivelser m.v. kan udnyttes fornuftigt.

De årlige merudgifter forbundet med ovenstående vurderes samlet at udgøre 3,6 mio. kr.

Derudover må det forventes, at der vil forekomme længere sagsbehandlingstider generelt ved de berørte retter, da dommerne endnu ikke har digital adgang til sagerne og dermed ikke kan udnytte tiden effektivt, når der opstår pauser i løbet af dagen.

Etablering af Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg

Ved etablering af Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg vil der skulle opføres yderligere 3 retssale a 60 m². Begge retter har i dag hver især én retssal til grundlovsforhør samt en reserveretssal, der anvendes i spidsbelastningssituationer.

Til hvert enkelt retssal skal der etableres voterings-/kontorlokale for dommere, arbejdspladser for kontor- og servicepersonale, ekstra frokoststue til rettens personale, adskilte advokat- og anklagerværelser, samtalerum til advokat og klient, journalistværelse, kopi-/printrum samt adskilte toiletfaciliteter for brugere og personale.

Lokalerne til brug for Dommervagten bør af sikkerhedsmæssige hensyn ligge fysisk adskilt fra - og uden fælles faciliteter med - nævningeretssalene. Det bør ligeledes i relation til hver retssal være muligt at adskille parter og tilhørere fra forskellige grupperinger, hvilket der bør tages hensyn til ved dimensionering og udformning af venteearealerne.

Erfaringsmæssigt vil det samlede pladsmæssige behov for ovenstående faciliteter være ca. 550 m²/netto. Igen skal dette tal ganges med en brutto/netto faktor på 1,4, der inkluderer teknik- og serverrum, rengøringsfaciliteter, gangarealer mv. Det giver et samlet kvadratmeterbehov på ca. 770 m²/brutto.

Der er ikke taget højde for etablering af parkeringspladser til personalet og brugerne i ovenstående kvadratmeteropgørelse. Udgifterne hertil afhænger af, om der kan etableres parkering i terræn, eller om der skal etableres en parkeringskælder. Da retternes medarbejdere skal transportere sagsakter m.v. til den sikrede retsbygning, vil der være behov for ca. 6 parkeringspladser til brug for personalet.

Økonomi ved etablering af Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg

Etableringsomkostninger

Med udgangspunkt i Bygningsstyrelsens nøgletal for nybyggeri anslås omkostningerne til etablering af ovenstående lokaler at udgøre:

3 retssale a 60 m ² (252 m ² x25.000 kr.)	6.300.000 kr.
Tilhørende funktioner (520 m ² x20.000 kr.)	10.400.000 kr.
I ALT	16.700.000 kr.

Det skal understreges, at det anførte overslag er med de forbehold evt. yderligere undersøgelser, myndighedskrav, udbud mv. kan afstedkomme. Overslaget er eksklusiv eventuelt grundkøb.

Domstolsstyrelsen forudsætter som anført ovenfor, at Bygningsstyrelsen vil skulle stå for opførelsen af den særligt sikrede retsbygning, og at dette vil skulle ske som statsbyggeri, hvorefter Domstolsstyrelsen kan leje sig ind i lokalerne. Huslejeøkonomien afhænger af prisen for eventuelt grundkøb. Med udgangspunkt i de ovenfor anførte anlægsudgifter udgør huslejen anslået ca. 2 mio. kr. årligt. Hertil kommer driftsudgifter på anslået ca. 100.000 kr. og skatter/afgifter på anslået ca. 0,2 mio. kr. årligt.

Ud over de driftsudgifter, der skal betales til Bygningsstyrelsen, kommer udgifter til rengøring og indvendig vedligeholdelse. Disse udgifter udgør anslået 350 kr. pr. m² årligt, i alt ca. 300.000 kr.

Domstolsstyrelsen forudsætter, at størrelsen af de løbende udgifter, der skal betales af domstolene, genberegnes og forhandles, når det konkrete projekt er kendt.

Samlet overblik, husleje og drift

Husleje	2.000.000 kr.
Drift	100.000 kr.
Skatter/afgifter	200.000 kr.
Rengøring/indvendig vedligeholdelse	300.000 kr.
I ALT	2.600.000 kr.

Der er i forbindelse med ovenstående beregninger taget udgangspunkt i, at retsbygningen opføres "på bar mark". Ved ombygning i eksisterende bygninger vil det kræve en grundig undersøgelse af den konkrete bygning, førend det er muligt at udarbejde et overslag over omkostningsniveauet ved etablering af ovenstående skitserede behov.

Engangsudgifter

Udover selve anlægsomkostningerne skal der tages højde for engangsudgifter til løst og fast inventar³, herunder retssalsinventar, IT-kabling som en skærmet løsning, telefoni, Automatisk Adgangskontrol (ADK), tyverisikring (AIA) mv. Ved en opgradering af de tre retssale i Dommervagten for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg til særligt sikrede retssale, skal der – som ved retssalen til flere tiltalte – lægges en engangsudgift på ca. 2,66 mio. kr. (2013-tal) for

³ Da retsbygningen supplerer og ikke erstatter andre retsbygninger har retterne ikke eksisterende inventar, der kan genanvendes.

hver retssal. Udgifter til perimetersikring er ikke medtaget nedenfor, da denne opgave forudsættes varetaget af politiet.

IT-kabling	400.000 kr.
Telefoni	250.000 kr.
ADK	150.000 kr.
AIA	100.000 kr.
Retssalsinventar	150.000 kr.
Generel møblering	500.000 kr.
Opgradering til særligt sikrede retssale	7.980.000 kr.
I ALT	9.530.000 kr.

Årlige merudgifter ved domstolene

Etablering af Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg uden for retternes hovedtingsteder medfører dels øgede transportudgifter, når dommere, kontor- og vagtpersonale, nævninger m.fl. skal transporteres til retssalen, dels et effektivitetstab som følge af, at det vil være vanskeligt at medbringe tilstrækkelig beskæftigelse for kontormedarbejdere og vagtpersonale, så tiden i forbindelse med pauser i retsmøderne, udeblivelser m.v. kan udnyttes fornuftigt.

De årlige merudgifter for domstolene ved Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg ved Vestre Fængsel vurderes samlet at udgøre ca. 1,1 mio. kr.

Derudover må det forventes, at der vil forekomme længere sagsbehandlingstider generelt ved de berørte retter, da dommerne endnu ikke har digital adgang til sagerne og dermed ikke kan udnytte tiden effektivt, når der opstår pauser i løbet af dagen.

Samlet oversigt

Samlet set opgøres arealbehovet i m²/brutto til

Sikrede retssale til flere tiltalte	2.660 m ² /brutto
Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg	770 m ² /brutto
I ALT	3.430 m²/brutto

De samlede etableringsomkostninger og engangsudgifter til to sikrede retssale til flere tiltalte samt Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg opgøres til

Etableringsomkostninger	73.820.000 kr.
Engangsudgifter	18.370.000 kr.
I ALT	92.190.000 kr.

De samlede årlige udgifter til husleje m.v. for retterne opgøres til

Husleje	8.000.000 ⁴ kr.
Drift	450.000 kr.

⁴ Den estimerede husleje er opgjort ekskl. evt. grundkøb. Størrelsen af huslejen skal justeres, såfremt staten skal investere i køb af en grund til brug for retsbygningen.

Ejendomsfunktionær	350.000 kr.
Skatter/afgifter	700.000 kr.
Rengøring/indvendig vedligeholdelse	1.300.000 kr.
I ALT	10.800.000 kr.

De årlige merudgifter for domstolene for hhv. sikrede retssale til flere tiltalte og Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg er samlet set

Årlige merudgifter – retssale til flere tiltalte	3.600.000 kr.
Årlige merudgifter – Dommervagt for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg	1.100.000 kr.
I ALT	4.700.000 kr.

Domstolsstyrelsen har ikke mulighed for at afholde ovenstående udgifter inden for den eksisterende bevillingsmæssige ramme. I det omfang, det senere måtte blive besluttet at etablere yderligere sikrede retssale i andre dele af landet, vil det være nødvendigt med tilførsel af yderligere midler til domstolene, jf. ovenfor.

J. nr. 2013-19-0018
 Sagsbeh.: Lisbeth Feldvoss
 Den **25 OKT. 2013**

Justitsministeriet

E-mail: bga@jm.dk
 jm@jm.dk

JM sagsnr.: 2013-4000-0034

Høring

Justitsministeriet har ved brev af 30. september 2013 anmodet Procesbevillingsnævnet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

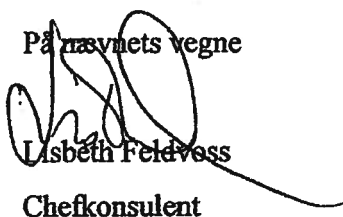
I den anledning kan jeg oplyse, at Procesbevillingsnævnet ikke har bemærkninger til det indholdsmæssige i forslaget.

I forhold til spørgsmålet om appeladgang skal det bemærkes, at det efter den foreslåede § 8, stk. 6, og § 13, stk. 5, i retsplejeloven er angivet, at rettens afgørelse af sagens parter kan kæres direkte til henholdsvis Højesteret og landsret uden Procesbevillingsnævnets tilladelse.

I bemærkningerne til lovforslaget pkt. 3.1.9, er det anført, at rettens afgørelser efter § 8, stk. 6, og § 13, stk. 5, træffes ved kendelse *og kan kæres efter retsplejelovens bestemmelser herom.*

For god ordens skyld skal Procesbevillingsnævnet henlede opmærksomheden på retsplejelovens nugældende regler, hvorefter sagens parter alene kan kære landsrettens kendelser til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, ligesom byrettens kendelser kan kæres direkte til landsretten. Der henvises eksempelvis til bestemmelserne i retsplejelovens § 968 a, stk. 1, og retsplejelovens § 968, stk. 1.

På nævnets vegne

Lisbeth Feldvoss
 Chefkonsulent

Dato: 22. oktober 2013

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1266 København K

Justitsministeriet har den 30. september 2013 sendt et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale) til blandt andre Dommerforeningen med anmodning om at modtage eventuelle bemærkninger senest den 28. oktober 2013.

Med lovforslaget gives der mulighed for, at retten, når særlige sikkerhedshensyn tilsiger det, kan sættes i en særlig retssal, der skal bygges i umiddelbar nærhed af Vestre fængsel.

Dommerforeningen skal indledningsvis beklage, at domstolene ikke har været inddraget i Justitsministeriets overvejelser vedrørende et lovforslag om et så centralt emne som sikkerheden omkring retssale. Lovforslaget er baseret på et hensyn til politiets og Kriminalforsorgens ressourcer i forbindelse med afviklingen af særlige højrisikosager, hvorimod de synspunkter, domstolene kunne have bidraget med, desværre kun i ringe omfang har fundet udtryk i forslaget.

Begæringen om, at retten sættes i en særligt sikret retssal, forventes ifølge lovforslaget typisk fremsat af anklagemyndigheden. Beskrivelsen under punkt 3.1.5. af, hvilke sager der omfattes af forslaget, er imidlertid meget bred, og da forslaget ikke indeholder noget skøn fra anklagemyndighedens side over det forventede antal sager, og udgangspunktet samtidig er, at alle sager, der er omfattet af forslaget, forventes behandlet i den særligt sikrede retssal, kan det i praksis dreje sig om temmelig mange sager.

Det er Dommerforeningens opfattelse, at alle retssager – også arrestantsager – som det klare udgangspunkt skal afvikles i de ordinære retsbygninger med en forsvarlig sikkerhedsmæssig indretning.

Domstolene nyder stor tillid i befolkningen. Det er af afgørende betydning for denne tillid, at retsbygningerne, herunder placeringen af disse signalerer neutralitet, værdighed og uafhængighed. Etablering af en retssal i direkte tilknytning til et fængsel vil sende et forkert signal om, at domstolene er en del af politiet og Kriminalforsorgen. Det vil i øvrigt også stride imod den politik, der er blevet ført de seneste år i forbindelse med etableringen af nye retter efter domstolsreformen. De mange nye retsbygninger er alle etableret som selvstændige bygninger og ikke i umiddelbar nærhed af Kriminalforsorgens eller politiets bygninger – netop for at markere domstolenes uafhængighed.

Dommerforeningen er imidlertid opmærksom på, at der kan være særlige sikkerhedsmæssige aspekter forbundet med afvikling af visse sager med et stort politiopbud i og uden for rettens lokaler og i forbindelse med transport af arrestanter til og fra retten til fristforlængelser og hovedforhandlinger. Afviklingen af disse sager medfører også betydelig gene for andre med ærinde i den ordinære retsbygning.

Der kan derfor være behov for, at sådanne sager afvikles i en særlig retssal med en placering, der ikke giver disse gener og medfører samme risici. En sådan særlig retssal/retsbygning bør efter Dommerforeningens opfattelse imidlertid ikke placeres i direkte tilknytning til muren omkring Vestre Fængsel.

Lovforslaget rejser ud over placeringen af retssalen/bygningen en række ubesvarede spørgsmål om udformningen, indretningen, administrationen af denne. Også antallet af retssale henstår ubesvaret. Alle disse spørgsmål bør efter Dommerforeningens opfattelse løses efter nærmere drøftelser mellem Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og de berørte retter.

Efter lovforslaget skal alle grundlovsforhør ved Københavns Byret og Retten på Frederiksberg foregå i den særligt sikrede retssal. De færreste grundlovsforhør kan imidlertid relateres til højrisikosager, og lovforslaget påviser ikke andet grundlag end en økonomisk besparelse for Kriminalforsorgen og politiet til, at alle grundlovsforhør ved de to retter skal afvikles i den særligt sikrede retssal. Rent bortset fra at det vel er tvivlsomt, om der er hjemmel til at afvikle alle grundlovsforhør henhørende under København Byret og Retten på Frederiksberg i en særligt sikret retssal, vil afviklingen af disse sager i en retssal langt fra de to retter medføre et ikke ubetydeligt ressourcespild ved de to

retter. De besparelser, politiet og Kriminalforsorgen vil opnå ved ikke at skulle transportere arresteranter gennem København, skal holdes op mod det øgede forbrug af ressourcer, man påfører retterne, når retten skal sættes flere steder i byen med dommere og øvrigt personale. Dommerforeningen har forståelse for, at særlige sikkerhedshensyn kan være til stede også under visse grundlovsforhør, men grundlovsforhør i alle andre sager end højrisikosager bør fremover afvikles som hidtil.

Lovforslagets anden del vedrører de generelle sikkerhedsforanstaltninger ved retterne.

Dommerforeningen har gennem flere år peget på, at den uhindrede adgang til retssale og andre lokaler, hvor der holdes retsmøder, indebærer en væsentlig sikkerhedsrisiko for dommerne, det øvrige personale ved domstolene og andre aktører, der færdes i retten. Som forholdene er i dag, kan enhver uhindret gå ind i en retssal og begå en forbrydelse. De nye retsbygninger er bygget med zoneopdelinger, således at rettens publikum kan holdes afsondret fra personalet og med særlige faciliteter for vidner og domsmænd, således at disse ikke konfronteres med de tiltalte, men der er ingen særlige kontrolforanstaltninger ved indgangen til bygningerne eller til retssalene. Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole og Domstolenes Tjenestemandforening har alle peget på, at domstolenes personale i stigende grad føler sig utrygge i deres daglige arbejde, ligesom flere har oplevet situationer i retssalen, hvor de konkret har følt deres sikkerhed truet.

Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at forslaget om en særlig sikker retssal ikke generelt øger sikkerheden ved domstolene i forbindelse med afviklingen af "almindelige" sager. Københavns Byret, retterne i Glostrup og på Frederiksberg og Østre Landsret afvikler allerede i dag sager under meget stort politiopbud, men dette politiopbud er kun rettet mod disse særlige sager og har således ingen betydning for den almindelige sikkerhed. Hertil kommer, at man må formode, at flere af disse sager fremover skal afvikles i den særligt sikrede retssal, således at dette ekstraordinære politiopbud forsvinder.

Det bør som udgangspunkt være en politiopgave at sikre, at rettens personale kan færdes trygt og sikkert i retsbygningerne. Da dette i hverdagen næppe er praktisk muligt, har de fire personaleorganisationer peget på muligheden for, at der tilvejebringes udtrykkelig hjemmel til, at der kan etableres sikkerhedskontrol i retterne i form af undersøgelse af publikum ved anvendelse af metaldetektorer, mulighed for visitation og ansættelse af yderligere vagtpersonale.

Dommerforeningen er derfor tilfreds med, at der nu tilvejebringes hjemmel til, at den enkelte retspræsident kan bestemme, at publikum om fornødent kan visiteres. Det åbner mulighed for en række sikkerhedstiltag, som domstolene hidtil ikke har kunnet benytte sig af.

Dommerforeningen bemærker imidlertid, at der ikke følger midler med - hverken til udstyr eller personale til betjening af de pågældende scannere eller midler til yderligere vagtpersonale. Domstolene har i forvejen et meget beskedent budget, der årligt beskæres, og det er efter Dommerforeningens opfattelse aldeles urealistisk at forestille sig, at domstolene af egne midler skulle kunne løfte denne betydelige sikkerhedsopgave. Dommerforeningen bliver derfor nødt til at påpege, at følger der ikke tilstrækkelige midler med lovforslaget, fremmes sikkerheden ved domstolene ikke.

Med uændrede ressourcer sætter lovforslaget tværtimod de enkelte retspræsidenter i en meget ubehagelig situation, idet de overlades ansvaret for rettens sikkerhed uden, at der tilføres de nødvendige midler til at tilvejebringe og vedligeholde denne sikkerhed. Lovforslaget vil således ikke øge sikkerheden ved domstolene.

Dommerforeningen prioriterer hensynet til de domstolsansattes og andre brugeres sikkerhed meget højt og medvirker gerne til en nærmere drøftelse af lovforslagets enkeltdele, herunder hvorledes domstolens generelle sikkerhedsproblemer kan løses.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Til Justitsministeriet

Ved mail af 30. september 2013 (grundet fejlfremsendelse først modtaget den 10. oktober 2013) har Justitsministeriet anmodet om bemærkninger til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale) sagsnr. 2013-4000-0034.

Domstolenes tjenestemandsförening, repræsenterer tjenestemandsansatte kontorfunktionærer ved Danmarks Domstole, ved vores medlemskab af Politiforbundet er vi forbundet med en anden af de, af lovforslaget berørte personalegrupper, nemlig politiets tjenestemænd.

Vi kan tilslutte os lovforslaget om at der skabes hjemmel til at vedkommende retspræsident kan bestemme, at personer som ønsker adgang til retten, skal lade sig visitere og medbragte effekter undersøge, når sikkerhedsmæssige hensyn taler derfor.

En sådan øget adgang til sikkerhedskontrol vil forudsætte investeringer i forskelligt sikkerhedsudstyr, afhængig af om det er i en nyopført retsbygning eller en af vores "gamle" og for nogles vedkommende fredede bygninger.

En sådan investering der samlet for Danmarks Domstole vil være et tocifret millionbeløb, og henset til de senere års nedskæringer i vores bevillinger, vil udgiften ikke kunne indeholdes i domstolenes nuværende budget.

Der har der de senere år, ved flere embeder, været afskedigelser pga. den bevillingsmæssige situation, der vil således ikke på lønsumsbevillingerne være råderum til ansættelse af personale til egentlige vagt/sikkerheds funktioner, en opgave som det nuværende ikke – juridiske personale, med den rette efteruddannelse, ville kunne påtage sig. Man har i dag ved de fleste retsbygninger ikke – juridisk personale placeret i receptioner ved indgangen til retsbygningen.

En differentiering af sikkerhedsniveauet, ved Danmarks Domstole vil fravige et af Danmarks Domstoles værdi mål om ensartethed, ved f. eks. alene at tilgodese de særligt belastede embeder med høj prioriterede sager som rocker/bande sagerne.

Såfremt man ser på f. eks. fagedrettens parter, skifterettens værgemåls sager, samt civile sager på børne/familie området, vil man ikke sjældent finde episoder der giver anledning til utryghed blandt de ansatte, samt de fremmødende ved retten.

Denne utryghed vil ikke ændres ved at bygge en særligt sikret retsbygning, placeret udenfor den oprindelige retsbygnings matrikel, som f.eks. den foreslåede retsbygning ved Vestre Fængsel.

Med hensyn til de ressourcer man ved politiet på nuværende tidspunkt bruger på fange transporter til og fra retten ved grundlovsforhør og forlængelse af varetægtsfængslinger, vil det kun i begrænset omfang blive formindsket, da man i sags komplekser med flere sigtede f. eks. rocker/bande sager typisk ser at man af sikkerheds hensyn, anbringer arrestanterne i forskellige fængsler og arresthuse. Man vil således alene kunne reducere, transporterne til og fra Vestre fængsel, samtidig vil man forøge transporten for jurister og kontorphonale ved Danmarks Domstole.

Man har i dag en mulighed for at udnytte "pludselig opståede" pauser til andet arbejde, og ved behov for "ikke forudset" tolkebistand, mulighed for at få hjælp fra andre af rettens medarbejdere. Disse muligheder er med til at formindske gennemløbs tiden for en sag ved Danmarks Domstole.

Domstolenes tjenestemandforening er positive overfor lovforslaget, men mener ikke at etableringsudgifterne til sikring af retsbygningerne kan indeholdes af det enkelte embedes nuværende budget uden at det vil medføre yderligere afskedigelse af det ikke juridiske personale.

Domstolenes tjenestemandforening kan i øvrigt tilslutte sig bemærkningerne fremsendt af Den Danske Dommerforening, Præsidenten for Københavns Byret og HK Landsklubben Danmarks Domstole.

Venlig hilsen

Domstolenes Tjenestemand Forening

Pia Brostrøm

**Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K**

Den 28. oktober 2013

**Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven
(Sikkerhed i retssale) Sagsnr. 2013-4000-0034**

HK Forbundet og HK Landsklubben Danmarks Domstole har modtaget ovennævnte forslag til høring.

Dette høringssvar er efter aftale med HK Forbundet på vegne af både Forbundet og Landsklubben.

Vi kan tilslutte os forslaget om, at der skabes hjemmel til at foretage sikkerhedskontrol i forbindelse med adgang til (dele af) retsbygningerne i form af visitation af publikums beklædning og undersøgelse af medbragte effekter, som foreslået i lovforslaget.

Retterne bør have mulighed for – efter behov – at foretage adgangskontrol, for at rettens personale, advokater, vidner, tiltalte og tilhørere skal kunne færdes trygt i de danske retssale.

De foreslåede ændringer åbner op for, at der efter en lokal vurdering af rettens præsident kan indføres permanent eller periodevis kontrol ved indgangen til retterne i form af undersøgelse af publikums yderbeklædning, f.eks. ved anvendelse af metaldetektor og mulighed for visitation.

Efter vores opfattelse vil en gennemførelse af forslaget imidlertid kræve en etableringsudgift og et personaleforbrug, der ligger udenfor domstolernes nuværende budget.

Der vil skulle indkøbes metaldetektorer og/eller håndskannere til samtlige de retter, der ikke i dag har dette.

Grundet den bevillingsmæssige situation er der ikke luft i retternes egne driftsmidler til indkøb i denne størrelsesorden.

Da flere embeder pga. den bevillingsmæssige situation har været nødt til at afskedige ikke-juridisk personale i de seneste år, vil der heller ikke være midler på lønsumsbevillingerne til ansættelse af yderligere egentligt vagtpersonale.

Der udføres i dag vagtopgaver ved retterne af ansatte vagtfunktionærer, servicemedarbejdere og andet ikke-juridisk personale.

Fra kontorpersonalets side vil vi gerne deltage i opgaven med at sikre, at alle kan færdes trygt i de danske retsbygninger.

Det kræver imidlertid, at man ikke fortsætter med at skære ned i det ikke-juridiske personale, samt at der etableres uddannelse for det ikke-juridiske personale til også at kunne varetage denne opgave.

Det er i dag, ved langt de fleste retter, kontorpersonalet man møder ved indgangen til retsbygningerne i ekspeditionen/receptionen.

Det vil således være naturligt, at opgaven udføres af det personale, der i dag er "frontpersonale" ved retterne – nemlig kontorpersonalet, vagtfunktionærer, servicemedarbejdere og andet ikke-juridisk personale.

Vi er således positive overfor forslaget, men mener, at etablering af sikkerhedskontrol ved retsbygninger ikke kan afholdes af den enkelte ret inden for de eksisterende økonomiske rammer, uden at det vil betyde, at der skal afskediges yderligere ikke-juridisk personale.

Afskedigelse af kontorpersonale vil betyde, at de opgaver, som vi udføre i dag, vil skulle udføres af juristerne, hvilket vil betyde længere sagsbehandlingstider ved domstolene, og det er der bestemt ikke brug for.

Vi kan tilslutte os bemærkninger fra Den Danske Dommerforening i forningens høringssvar af 22. oktober 2013, samt høringssvar af 25. oktober 2013 vedr. placering af dommervagten fra Præsidenten i Københavns Byret.

De venligste hilsner

På vegne

HK Forbundet/HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 1. november 2013

JOURNAL NR.
RA-2013-510-0028

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSE
SAGSBEHANDLER: LAL

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 90 04

Ved e-mail af 30. september 2013 (sagsnr. 2013-4000-0034) har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

I den anledning kan jeg oplyse, at lovudkastet ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

Justitsministeriet
Procesretskontoret

30. oktober 2013
j.nr. 2013-000-176

RIGSPOLITIET

Direktionssekretariatet
Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Direkte: 4515 2029
Telefax: 4515 0000

Web: www.politi.dk

Ved e-mail af 30. september 2013 har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Rigspolitiet har i den anledning indhentet udtalelser fra henholdsvis Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi og Nordsjællands Politi.

Rigspolitiet kan herefter oplyse, at lovforslaget forventes at kunne få stor betydning for de pågældende politikredse, idet der i dag anvendes ganske betydelige ressourcer til etablering og opretholdelse af de nødvendige sikkerhedsmæssige foranstaltninger i forbindelse med afvikling af retsmøder. Politikredsene anvender endvidere ressourcer til transport af arrestanter i forbindelse med afvikling af retsmøder.

I forhold til Københavns Politi kan der endvidere peges på den positive betydning som en sammenlægning af Københavns Byrets dommervagt og grundlovsvagten ved Retten på Frederiksberg i en ny særligt sikret retssal ved Vestre Fængsel forventes at kunne få for politikredsens samlede afvikling af grundlovsforhør mv. Københavns Politi finder således, at etableringen af en særlig sikret retsbygning i nærheden af Vestre Fængsel på flere måder vil kunne bidrage til en mere sikker, effektiv, og ressourceoptimal afvikling af både grundlovsforhør, fristforlængelser, evt. indenretlige forhør under efterforskning og større og sikkerhedskrævende hovedforhandlinger i domsmands- og nævningsager i hovedstadsområdet.

Det bemærkes, at der i f.eks. hos Københavns Politi inden for de seneste år har været flere eksempler på flugtaktioner, typisk i forbindelse med fristforlængelser i byrettens lokaliteter i indre by og på Blegdamsvej, ligesom der har været anvendt ganske betydelige ressourcer på transport- og bevogtningsopgaver i forbindelse med retsmøder, herunder både grundlovsforhør, fristforlængelser, indenretlige forhør under efterforskning samt under hovedforhandlinger.

I de særlig sikkerhedsmæssigt udfordrende straffesager har de nuværende retsbygninger ofte vist sig at være ikke fuldt tilstrækkeligt indrettet i relation til særligt sikrede adgangsforskelde for blandt andet vidner, herunder forurettede, og polititjenestemænd med særlige tjenestefunktioner som f.eks. agenter og observatører, der gerne skal kunne komme uset ind og ud af retsbygningen uden at blive konfronteret med de sigtede/tiltalte eller med personer med relation til de sigtede/tiltalte. Endvidere vil der i flere af sådanne sager typisk være et særlig sikkerhedsmæssigt behov i forhold til beskyttelsen af et vidne, evt. i form af en forurettet eller en medsigtet/tiltalt, der skal afgive forklaring i sagen mod andre medtiltalte. Under sådanne aktioner anvendes der erfaringsmæssigt store ressourcer på sikkerhedsmæssige foranstaltninger.

Med lovforslaget synes der således både at blive skabt en klar forbedring af sikkerheden samt indhøstet en ikke uvæsentlig ressourcebesparelse. Det er Rigspolitiets opfattelse, at etableringen af særligt sikrede retslokaler, hvor arrestanterne forud for retsmødet er anbragt i et nærved beliggende fængsel, i høj grad vil minimere risikoen for befrielsesaktioner, ligesom selve bevogtningen i forbindelse med et retsmøde politiooperativt vil være væsentligt lettere og mindre ressourcekrævende, såfremt retsbygningen placeres i et område, hvor der ikke – som det er tilfældet i dag – er tæt bymæssig bebyggelse med nærved beliggende beboelsesejendomme og massiv færdsel af såvel køretøjer som gående. Ligeledes vil det dæmpe den ulempe disse transporter har for befolkningen, jf. også bemærkningerne side 8.

Såfremt lovforslaget vedtages i den nuværende form, herunder også i forhold til en sammenlægning og placering af dommervagtsfunktionerne for retterne i København og Frederiksberg på en ny lokalitet ved Vestre Fængsel, bør man efter Rigspolitiets opfattelse tage højde for, at der vil være et ikke ubetydeligt pres på den fælles dommervagtsfunktion, henset til de ofte mange fremstillinger pr. dag samt et større antal anmodninger om kendelser om diverse indgreb i meddelelshemmeligheden m.v. Dette vil kunne indebære et behov for flere end blot én retssal til gennemførelse af grundlovsforhør, fristforlængelser m.v.

Derimod kan det af ressourcemæssige grunde ikke tilrådes, at en ny dommervagtslokalitet ved Vestre Fængsel alene skal anvendes til få, særlige grundlovsforhør, idet dette vil opdele lokaliteterne for grundlovsforhør yderligere og dermed indebære, at politiet og anklagemyndigheden vil skulle bruge ressourcer på at møde ved, transportere til og bevogte flere lokaliteter end i dag. Det anbefales på denne baggrund – som det også synes at fremgå af bemærkningerne til lovforslaget - at en ny fælles dommervagtsfunktion ved Vestre Fængsel som udgangspunkt skal varetage samtlige grundlovsforhør i relation til Københavns Byret og Retten på Frederiksberg.

Herudover er det selvsagt væsentligt, at der ved etableringen af en ny retsbygning ved Vestre Fængsel i nødvendigt omfang etableres flere retssale, således at der dels kan gennemføres grundlovsforhør m.v. i den almindelige fælles dommervagt, dels kan gennemføres hovedforhandlinger i en særlig sikret retssal, som angivet i lovforslaget. Det kan eksempelvis tilføjes, at Københavns Politi og Københavns Byret gennem tiden har skullet forholde sig til flere store indsatser og politiaktioner med et stort antal grundlovsforhør, bl.a. i forbindelse med politiske topmøder og andre særlige begivenheder, i hvilken forbindelse, der ofte har været planlagt for åbning af flere retssale (op til 5).

Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at gennemførelsen af sikkerhedskontrol i praksis vil kunne udføres af fast personale ved retten, der udpeges af retspræsidenten til at varetage denne opgave efter at have gennemført den fornødne uddannelse. Det fremgår i den forbindelse, at det også vil være muligt for retterne at antage bistand fra vagtvirksomheder mv. til håndtering af opgaven.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at varetagelsen af sådanne sikkerhedsforanstaltninger bør ske i samarbejde med politiet, der har kendskab til den konkrete risikovurdering og det påkrævede sikkerhedsniveau i de enkelte sager, ligesom politiet i særlige situationer bør medvirke til bevogtning af retsbygninger mv.

Med venlig hilsen

Anders Dorph
sekretariatschef

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail: bga@jm.dk
Cc: jm@jm.dk

Journalnr. 2013-00867
29. oktober 2013
HB/dl

Vedrørende sags nr. 2013-4000-0034 – Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Justitsministeriets har i skrivelse anmodet om Politiforbundets eventuelle bemærkninger til ovennævnte forslag.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet tilslutter sig det høringssvar og de synspunkter som Domstolenes Tjenestemandforening har anført i sit høringssvar.

Politiforbundet har således ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Seniorkonsulent

Fra: Jakob Bjerre [jabj@ftf.dk]
Sendt: 28. oktober 2013 13:32
Til: Bjarke Gano (951bga)
Cc: Justitsministeriet; Kate Falsing
Emne: FTF j.nr. 13-0956 JABJ - JM sags nr. 2013-4000-0034 - Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Kære Bjarke Gano (& Filip Dan Skovgaard),

I forlængelse af Justitsministeriets høringsskrivelse af 30. september 2013 i ovennævnte sag, kan det herved meddeles, at FTF som udgangspunkt kan tilslutte sig lovforslaget og ikke i øvrigt har bemærkninger til dette.

Herudover henvises til Politiforbundets høringssvar, som FTF ligeledes i det hele kan tilslutte sig.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til undertegnede.

Venlig hilsen

Jakob Bjerre

Advokat (L)

Tlf: +45 33 36 88 15 - Mobil: +45 40 33 88 15 - E-mail: jabj@ftf.dk

FTF - Hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte

Niels Hemmingsens Gade 12 - Postboks 1169 - 1010 København K.

Tlf: +45 33 36 88 00 - Fax: +45 33 36 88 80 - E-mail: ftf@ftf.dk - www.ftf.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk og bga@jm.dk

1. november 2013

**Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af retspleje-
loven (Sikkerhed i retssale)**

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved brev af 30. september 2013 har Justitsministeriet sendt ovennævnte ud-
kast om anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger hertil.

CVR-nr. 11-88-37-29

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Med venlig hilsen

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

André Dybdal Pape

J.nr. 2013-112-0250
Sagsbehandler
André Dybdal Pape
Direkte 3319 3223

JUSTITSMINISTERIET

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Juridisk Kontor

**Justitsministeriet
Civilafdelingen**

København, den 29. oktober 2013

Journalnr.: 13-121-0012
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference sej

Vedrørende forslag til lov om ændringer af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Departementets Civilkontor har den 30. september 2013 fremsendt forslag til lov om ændringer af retsplejeloven med anmodning om en udtalelse.

I forhold til Kriminalforsorgens område indeholder lovforslaget forslag om følgende:

- Placering af en sikret retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel.
- Muligheden for at retspræsidenten kan bestemme, at visse personer, f.eks. rettens personale, men også håndværkere mv., ikke skal igennem den adgangskontrol, der skal etableres i forbindelse med retssalen.

1. Placering af en sikret retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel

Det fremgår af bemærkningernes pkt. 3.1.1. (side 10), at Domstolsstyrelsen forudsættes i givet fald i første omgang alene at skulle etablere en sådan retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København. Det fremgår, at retten vil kunne indrettes med en direkte adgang fra fængslet til retssalen, men det vil i givet fald skulle ske på en måde, der bygningsmæssigt understreger retssalens karakter af at være en selvstændig bygning til brug for domsmagten.

Direktoratet skal bemærke, at direktoratet forudsætter, at der forinden der træffes afgørelse om placering af retssalen vil blive taget stilling til sikkerhedsmæssige forhold, blandt andet vedrørende Vestre Fængsels perimetersikring samt vedrørende sikring af den direkte adgang mellem fængslet og retslokalet.

I den forbindelse finder direktoratet, at direktoratets Sikkerhedsenhed i samarbejde med Vestre Fængsel af hensyn til den fængselsmæssige sikkerhed bør have en væsentlig indflydelse på de bygningsmæssige og tekniske løsninger ved og omkring den særligt sikrede retssal.

2. Muligheden for at retspræsidenten kan bestemme, at visse personer, f.eks. rettens personale, men også håndværkere mv., ikke skal igennem den adgangskontrol, der skal etableres i forbindelse med retssalen.

Det fremgår af lovforslagets pkt. 3.2.3. (side 16), at det foreslås, at retspræsidenten kan bestemme, at den foreslåede adgangskontrol ikke omfatter personer, som søger adgang til retten i medfør af deres erhverv. Det fremgår, at der herved særligt tænkes på rettens personale, offentlige anklagere, advokater og andre, som har deres sædvanlige gang i retten, men også f.eks. håndværkere, som skal udføre vedligeholdelsesarbejde i retsbygningen.

Direktoratet skal i den forbindelse bemærke, at det vil kunne udgøre en sikkerhedsrisiko, hvis det på trods af høje sikkerhedsforanstaltninger alligevel konkret beslutes, at visse personer, herunder håndværkere, ikke undersøges/visiteres inden adgang til det særligt sikrede retslokale. Direktoratet finder, at det vil kunne komme til at betyde, at det vil være nødvendigt for Kriminalforsorgen at iværksætte ekstra sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med retsmø-

det, f.eks. ved stillingtagen til antallet af fængselsbetjente, som skal ledsage den indsatte i retten eller ved passage fra retslokalet til fængslet.

Med venlig hilsen

Jakob Schiøler

Justitsministeriet
Civilafdelingen, Procesretskontoret

Sendt pr. mail

Fængselsforbundet
Hovedkontoret
Ramsingsvej 28 A
2500 Valby

Telefon 72 55 99 76
Fax 72 55 99 90
ff@faengselsforbundet.dk

København 25. oktober 2013
Journal nr. 19.03

**Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale) jm
sagsnr. 2013-4000-0034**

Fængselsforbundet er som udgangspunkt positive i forhold til etablering af en retssal i umiddelbar tilknytning til Vestre Fængsel.

Der er flere gange opstået kritiske situationer ved retsbygninger i København, hvor personer fra rocker- og bandemiljøet har brugt truende adfærd og forsøgt befrielsesaktioner. Det er derfor forbundets opfattelse, at der er behov for at øge sikkerheden omkring straffesager med en høj sikkerhedsprofil både for at minimere risikoen for flugt men i lige så høj grad af hensyn til savel ansatte som indsatte.

Fængselsforbundets medlemmer forestår i overvejende grad transporten af varetægtsarrestanter til og fra retsmøder i København, og varetager sikkerheden omkring den konkrete indsatte under retsfremstillingen. Da den øgede sikkerhed primært vil bestå i, at transporttiden afkortes i de helt særlige straffesager, der er tale om her, er det forbundets vurdering, at behovet for personale i forbindelse med transport og fremstilling vil være uændret.

I denne vurdering lægger forbundet til grund, at der ikke sker en ændring i den nuværende opgavefordeling, idet dette ikke vil underbygge behovet for øget sikkerhed, men blot skabe forvirring i kompetenceforholdet under fremstillinger i en ny retssal.

Afslutningsvis skal Fængselsforbundet understrege, at det som en grundlæggende forudsætning bør være statsansat personale der forestår sikkerheden i forbindelse med retsfremstillinger, herunder udfører personvisiteringer, bevogtning og andre myndighedsopgaver med risiko for magtanvendelse over for civile borgere.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Bo Yde Sørensen
forbundssekretær

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

bga@jm.dk + jm@jm.dk

DATO: 28. oktober 2013
SAGSNR.: 2013 - 2980
ID NR.: 259591

Høring – over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

Ved e-mail af 30. september 2013 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovudkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Ad forslaget om opførelse af en særlig sikret retssal i tilknytning til Vestre Fængsel

Lovforslaget går primært ud på, at der etableres en særlig sikret retssal ved Vestre Fængsel.

Begrundelsen angives at være risikoen for undvigelse af arrestanter fra retssale i forbindelse med hovedforhandlinger og andre møder i retten, ressourcetunge sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med bl.a. transport af arrestanter mellem en arrest og retsbygningen, risiko for bevæbnede befrielsesaktioner i byområder til fare for befolkningen og de betjente, som medvirker til bevogtningen af transporten, samt gener for den almindelige trafik på grund af mange motorcykelbetjente i forbindelse med transporterne.

Der har Advokatrådet bekendt ikke været væbnede overfald på transporter af arrestanter eller varetægtsfængslede – heller ikke i forbindelse med undvigelse fra retslokaler, men der har været undvigelsesforsøg og risikoen for væbnede flugtaktioner kan bestemt ikke udelukkes.

Begrundelsen for at opføre en særlig sikret retssal i tilknytning til Vestre Fængsel må dog antages primært at være af hensyn til at spare de meget ressourcekrævende transporter til og fra arresthuse – ofte i provinsen eller fra Vestre Fængsel til retslokaler i forskellige byer, primært København.

Det er givet, at der ville kunne spares nogle ressourcer ved opførelsen af en retssal i tilknytning til Vestre Fængsel, men næppe så mange. En del foreløbige retsmøder foretages allerede i dag via videofremstilling af den sigtede/tiltalte, men dette kan

ikke bruges til en hovedforhandling i disse sager, hvor der normalt vil blive påstået længere fængselsstraffe end et år.

Problemet er, at der i de meget ressourcetunge sager ofte er mange tiltalte i sagen. På grund af risiko for kommunikation mellem de tiltalte vil disse ofte blive anbragt i forskellige arresthuse i provinsen og ikke i Vestre Fængsel alle sammen. I bandesager er der endvidere et hensyn til de øvrige indsatte i Vestre Fængsel, idet der kan opstå konflikter bander imellem. I disse sager forekommer det derfor ikke sandsynligt, at der vil være en større ressourcebesparelse på transportområdet ved at anvende en særlig sikret ret ved Vestre Fængsel til hovedforhandlingen, da de sigtede eller tiltalte ikke alle kan være indsat i Vestre fængsel, medmindre der skabes egnede pladser hertil i fængslet.

En særligt sikret retssal i nær tilknytning til Vestre Fængsel kan endvidere opfattes som en sammenblanding af den dømmende og udøvende magt, ligesom det kan give det indtryk, at dommen er afsagt på forhånd, og at det kun er et spørgsmål om strafudmåling, før man atter returneres til Vestre Fængsel. Dette er et meget uheldigt signal at sende, idet det i et retssamfund er vigtigt, at der er en tydelig forskel på den dømmende, lovgivende og udøvende magt.

Det anføres i motiverne, at retssalen skal indrettes med direkte adgang fra fængslet til retssalen, men det vil skulle ske på en måde, der bygningsmæssigt understreger retssalens karakter som en selvstændig bygning til brug for domsmagten.

Ved en direkte adgang fra Vestre Fængsel til retssalen må retssalen nødvendigvis befinde sig meget tæt på Vestre Fængsel, men det bør som minimum sikres, at retssalen befinder sig i en selvstændig bygning – ikke i en fløj af fængslet, ligesom offentligheden skal have fuld adgang til retssalen.

Det anføres endvidere i lovforslaget, at retten også kan sættes i den sikrede retssal ved grundlovsforhør, eller i andre straffesager, foged- og skiftesager samt andre typer af civile sager.

Det forekommer umiddelbart svært ved at se behovet for denne udvidelse i forhold til begrundelsen, risikoen for væbnede flugtaktioner, og det må fremhæves, at en anvendelse af en særligt sikret retssal skal have undtagelsens karakter. Der bør derfor som minimum angives nogle eksempler i motiverne på området for retssalens anvendelse. Det er ifølge forslaget op til retten at træffe afgørelse om, at retten skal sættes i den særligt sikrede retssal, men det må formodes, at det er anklageren, der bringer spørgsmålet på bane, og retten vil utvivlsomt normalt rette sig efter anklagemyndighedens sikkerhedsvurdering i sådanne sager.

I grundlovsforhør vil der derfor typisk ikke være reel kæremulighed på grund af tidspresset, men i andre sager bør det indføres i loven, at en begæring om afvikling af retsmøder i en særligt sikret retssal skal være skriftlig og begrundet, således at der på denne baggrund kan afholdes et retsmøde herom.

Lovforslaget indeholder også et forslag om udvidet sikkerhedskontrol i retsbygninger ved eksempelvis at etablere sikkerhedskontrol ved indgangen til retterne såvel i straffesager som i civile sager.

Dette foregår allerede i dag i visse straffesager, og Advokatrådet kan tiltræde, at der skabes egentlig lovhjemmel til dette. Dette vil også skabe den fornødne tryghed for domstolenes personale og det publikum, der i øvrigt er til stede i en retsbygning. Dette er et af hensynene, der anføres i motiverne til at oprette en særlig sikret retsbygning, men lovforslaget om særlig sikkerhedskontrol ved adgangen til en retsbygning vil efter Advokatrådets opfattelse opfylde dette hensyn i de fleste sager, herunder de civile sager samt fogedsager.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
bga@jm.dk
jm@jm.dk

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2013-030681

28. oktober 2013

**Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven
(Sikkerhed i retssale)**

1. Indledning

Justitsministeriet har den 30. september 2013 (j.nr. 2013-4000-0034) sendt udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale) med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 28. oktober 2013

Lovforslaget har overordnet til formål at højne sikkerheden ved de danske domstole, herunder særligt i forbindelse med afvikling af retsmøder og hovedforhandling i visse straffesager.

Det foreslås *for det første*, at der indføres en ordning, hvorefter landsretterne og byretterne – når særlige sikkerhedsmæssige hensyn tilsiger det – sættes i en særligt sikret retssal. Domstolsstyrelsen får samtidig hjemmel til at etablere en eller flere særligt sikrede retssale til brug på tværs af retskredsene. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at det med lovforslaget forudsættes, at Domstolsstyrelsen i første omgang (alene) etablerer en sådan retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København. Denne del af lovforslaget er en opfølgning på den aftale, som regeringen indgik i november 2012 med Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative om Kriminalforsorgens Økonomi i 2013-2016.

For det andet foreslås det med lovforslaget, at der skabes hjemmel til at foretage sikkerhedskontrol i forbindelse med adgang til (dele af) retsbygningerne i form af visitation af publikums beklædning og undersøgelse af medbragte effekter. Denne del af forslaget skal ifølge bemærkningerne bidrage til at fastholde de danske domstole som et åbent og frit tilgængeligt sted, hvor parter, vidner og andre aktører kan færdes trygt, og samtidig imødegå en udvikling, hvor dommere og det øvrige personale ved domstolene i nogle situationer oplever, at deres sikkerhed trues.

Danske Advokaters bemærkninger er gengivet nedenfor under pkt. 2 og 3.

2. Etablering og anvendelse af særligt sikrede retssale

Mere generelt bemærker Danske Advokater, at det grundlæggende bør være sådan, at udgangspunktet er, at alle retssager, herunder arrestantsager, afvikles i de ordinære retsbygninger med en forsvarlig sikkerhedsmæssig indretning. Det følger også heraf, at anvendelse af særligt sikrede retssale bør have undtagelsens karakter.

Det er oplevelsen, at højrisikosager efterhånden er mere fremherskende, og Danske Advokater anerkender da også, at der kan være et behov for at imødekomme ønsket om endnu større sikkerhed ved afvikling af retsmøder i sådanne sager.

Forslaget om at etablere en særligt sikret retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København kan imidlertid efter Danske Advokaters opfattelse rejse nogle grundlæggende og principielle spørgsmål i forhold til domstolenes uafhængighed og neutralitet og den måde, domstolene fremtræder på.

Det fremgår herudover af lovforslagets almindelige bemærkninger (side 11), at af hensyn til at sikre en hensigtsmæssig og effektiv anvendelse af ressourcerne forudsættes Københavns Byrets Dommervagt flyttet fra Københavns Politigård til en retssal i den nye særligt sikrede retsbygning, når denne er klar til at blive taget i brug. Af samme grund forudsættes også grundlovsvagten ved Retten på Frederiksberg flyttet fra rettens tingsted på Frederiksberg til en retssal i den nye særligt sikrede retssal ved Vestre Fængsel. Retten på Frederiksbergs grundlovsvagt vil således fremover skulle komme til at ligge uden for Retten på Frederiksbergs retskreds.

Forslaget ses i ikke ubetydeligt omfang at være båret af et ønske om at opnå besparelser for politi og kriminalforsorg ved afvikling af grundlovsforhør og fristforlængelser, herunder i relation til transportopgaver. Det er imidlertid Danske Advokaters opfattelse, at der kan rejses spørgsmål ved den reelt opnåede besparelse og de økonomiske konsekvenser, og der er efter Danske Advokaters opfattelse behov for at analysere dette nærmere.

3. Sikkerhedskontrol i retsbygninger

Med hensyn til den foreslåede hjemmel til at foretage sikkerhedskontrol i forbindelse med adgang til (dele af) retsbygningerne i form af visitation af publikums beklædning og undersøgelse af medbragte genstande bemærker Danske Advokater, at man kan tiltræde, at der tilvejebringes udtrykkelig hjemmel i retsplejeloven til - under iagttagelse af et almindeligt proportionalitetsprincip - at kunne foretage en sådan sikkerhedskontrol.

Med venlig hilsen

Melle Hubertz Krugsøe
vicedirektør

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@SWLP.DK

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: PT@SWLP.DK

24. oktober 2013

Sagsnr. 2013-4000-0034. Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Ved e-mail af 30. september 2013 har Justitsministeriet anmodet om bemærkninger fra Landsforeningen af Forsvarsadvokater til ovennævnte lovudkast. Lovforslaget vedrører etablering og anvendelse af særligt sikrede retssale. Det forudsættes med lovforslaget, at Domstolsstyrelsen i første omgang alene etablerer en sådan retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København. Derudover vedrører lovforslaget sikkerhedskontrol i retsbygninger.

Landsforeningen har følgende bemærkninger:

Ad etablering og anvendelse af særligt sikrede retssale:

Landsforeningen mener, at det må have absolut undtagelsens karakter, at retssager afvikles andre steder end i sædvanlige retsbygninger. Med forslaget synes der at være tale om en ændring af det princip, der senest er blevet fastslået ved domstolsreformen, hvorefter retsbygninger placeres som selvstændige bygninger og ikke i nærheden af politiets eller kriminalforsorgens bygninger.

Landsforeningen kan ikke afvise, at der kan være et meget begrænset antal sager, hvor det er hensigtsmæssigt, at byretten og landsretten efter begæring ved kendelse kan træffe afgørelse om, at retten "når særlige sikkerhedsmæssige hensyn tilsiger det" kan sættes i en særligt sikret retssal som nævnt i forslaget til ny § 8, stk. 6 og § 13, stk. 5. En kendelse herom kan kæres til henholdsvis landsret og Højesteret. Der er således tale om, at afgørelsen træffes for hver enkelt sag.

Forslaget til de nye bestemmelser harmonerer imidlertid dårligt med bemærkningernes pkt. 3.1.3, hvor det forudsættes, at visse retsmøder "normalt" behandles i en sikret retssal.

Landsforeningen hæfter sig ved, at det i lovforslagets pkt. 3.1.2 er anført, at den særligt sikrede retssal vil kunne indrettes med en direkte adgang fra fængslet til retssalen, men det vil i givet fald ske på en måde, der bygningsmæssigt understreger retssalens karakter af at være en selvstændig bygning.

Det er helt afgørende for Landsforeningen, at fængsel og retssal fremstår som to selvstændige bygninger. Der må ikke sendes et signal om, at der er tale om en sammenblanding af den dømmende og udøvende magt.

I lovforslagets pkt. 3.1.5 nævnes, at det med etableringen af en særligt sikret retssal ved Vestre Fængsel må forventes, at en del af grundlovsforhørene efter den foreslåede ordning vil skulle foregå i den særligt sikrede retssal. Det forudsættes også, at grundlovsforhørene ved Københavns Byret og Retten på Frederiksberg flyttes til den særligt sikrede retssal ved Vestre Fængsel. Retten på Frederiksbergs grundlovsvagt vil således fremover komme til at ligge uden for Retten på Frederiksbergs retskreds.

Landsforeningen finder også i forhold til grundlovsforhør, at disse retsmøder kun skal afholdes i den særlige sikrede retssal, "når særlige sikkerhedsmæssige hensyn tilsiger det". Der er ikke – udover nogle ressourcemæssige betragtninger – grunde til at flytte alle grundlovsforhør for Københavns Byret og Retten på Frederiksberg til den særligt sikrede retssal. For så vidt angår Retten på Frederiksberg gælder det yderligere, at grundlovsforhøret afholdes uden for retskredsen, hvilket er en fravigelse af retsplejelovens ordning, hvorefter retsbygningerne er placeret i retskredsen.

Ad udvidet sikkerhedskontrol i retsbygninger:

I visse straffesager foretager politiet allerede i dag adgangskontrol. Landsforeningen kan tiltræde, at der skabes en egentlig lovhjemmel til dette. Dette vil også skabe den fornødne trykthed for domstolenes personale og det publikum, der i øvrigt er til stede i en retsbygning.

Det fremgår af forslag til § 27 a, stk. 1, at Retspræsidenten kan bestemme, at en sådan adgangskontrol ikke omfatter personer, som søger adgang til retten i medfør af deres hverv.

Landsforeningen skal foreslå, at det i bestemmelsen tilføjes, at forsvarsadvokater – forudsat behørig legitimation - ikke omfattes af adgangskontrollen. Undersøgelse af forsvarerens effekter – herunder forsvarerens papirer med noter – kan ikke accepteres uanset om adgangskontrollen foretages af politiet eller andre. Efter lovforslaget vil det være muligt for retterne at antage bistand fra vagtvirksomheder mv. til håndtering af opgaven med sikkerhedskontrol. En sådan opgave bør under alle omstændigheder ikke varetages af private vagtvirksomheder.

For så vidt angår forslaget til en ny § 175, stk. 2, nr. 6, om, at der skal gives "oplysning om, at adgang til retten kan være betinget af, at vedkommende lader det tøj, som vedkommende er iført ved fremmødet, visitere eller medbragte effekter undersøge", skal det foreslås, at det tilføjes i vidneindkaldelserne, at nægtelse af at lade sig visitere vil blive betragtet som udeblivelse jf. den foreslåede § 27 a, stk. 2.

På bestyrelsens vegne

Henrik Stagetorn

SJ20131101150956925 [DOR922788]

Fra: Henrik Gisløv [HGI@voldgiftsinstituttet.dk]
Sendt: 3. oktober 2013 09:13
Til: Bjarke Gano (951bga)
Cc: Justitsministeriet
Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændringer af retsplejeloven - sag: 2013-4000-0034

På vegne Voldgiftsinstituttet skal jeg meddele, at instituttet ikke har bemærkninger.

Med venlig hilsen / Yours sincerely
f./On behalf of Steffen PIHLBLAD

Henrik GISLØV

Voldgiftsinstituttet
The Danish Institute of Arbitration
Kronprinsessegade 28, 3. sal
DK-1306 København K
CVR 13 54 29 37
Tlf.nr.: 7026 5013
Direkte.nr.:3396 9720
Mobil: 2092 6596
Fax: 3313 0013
E-mail: office@voldgiftsinstituttet.dk
web: www.voldgiftsinstituttet.dk

Denne e-mail og eventuelle vedhæftede dokumenter kan indeholde fortroligt materiale, som kun er beregnet for den angivne adressat. De har ikke ret til at kopiere, videresende eller distribuere denne e-mail. Har De ved en fejltagelse modtaget denne e-mail, beder vi Dem venligst omgående underrette office@voldgiftsinstituttet.dk samt slette e-mailen. På forhånd tak. This e-mail may contain confidential and/or privileged information. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure or distribution of the material in this e-mail is strictly forbidden.

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Justitsministeriet [mailto:jm@jm.dk]
Sendt: 30. september 2013 11:38
Til: 3f@3f.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; info@cfu-net.dk; da@da.dk; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; dommerforeningen@gmail.com; \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; djoef@djoef.dk; hoeringer@dommerfm.dk; lmc001@politi.dk; sal@ankl.dk; fp@forsikringopension.dk; fsr@fsr.dk; ftf@ftf.dk; ff@faengselsforbundet.dk; mail@fauk.dk; kake@domstol.dk; hk@hk.dk; center@humanrights.dk; kl@kl.dk; er@homannlaw.dk; lo@lo.dk; jka001@politi.dk; blad@politiforbundet.dk; post@procesbevillingsnaevnet.dk; info@retspolitik.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; politi@politi.dk; Office
Emne: Høring over forslag til lov om ændringer af retsplejeloven - sag: 2013-4000-0034

Hermed sender Justitsministeriet høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Høringsfristen er mandag den 28. oktober 2013.

Se venligst vedhæftede.

Fra: Sabina Søgaard [SAB@kl.dk]
Sendt: 7. oktober 2013 09:53
Til: Bjarke Gano (951bga)
Cc: Justitsministeriet
Emne: KL's høringssvar til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sagsnr. 2013-4000-0034)

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Afmærket

Til Justitsministeriet

KL har ingen bemærkninger til den fremsendte høring (sagsnr. 2013-4000-0034).

Med venlig hilsen

f. Dario Silic

Med venlig hilsen

Sabina Lysdahl Søgaard

Student

KL - Jura & EU

Weidekampsgade 10

2300 København S

Telefon 3370 3420

E-mail sab@kl.dk

www.kl.dk/eu

SJ2013103012502873 [DOR918695]

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening [DA@da.dk]
Sendt: 30. september 2013 13:32
Til: Justitsministeriet
Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændringer af retsplejeloven - sag: 2013-4000-0034

Kære Karina Ammekilde

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jette Lone Andersen
Chefsekretær

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Justitsministeriet [mailto:jm@jm.dk]
Sendt: 30. september 2013 11:38
Til: 3f@3f.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; info@cfu-net.dk; Dansk Arbejdsgiverforening; info@danskerhverv.dk; di@di.dk; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; dommerforeningen@gmail.com; \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; djoef@djoef.dk; hoeringer@dommerfm.dk; lmc001@politi.dk; sa1@ankl.dk; fp@forsikringopension.dk; fsr@fsr.dk; ftf@ftf.dk; ff@faengselsforbundet.dk; mail@fauk.dk; kake@domstol.dk; hk@hk.dk; center@humanrights.dk; kl@kl.dk; er@homannlaw.dk; lo@lo.dk; jka001@politi.dk; blad@politiforbundet.dk; post@procesbevillingsnaevnet.dk; info@retspolitik.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; politi@politi.dk; office@voldgiftsinstituttet.dk
Emne: Høring over forslag til lov om ændringer af retsplejeloven - sag: 2013-4000-0034

Hermed sender Justitsministeriet høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Høringsfristen er mandag den 28. oktober 2013.

Se venligst vedhæftede.

Med venlig hilsen

Karina Ammekilde
Assistent

Fælles service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Civilafdelingen
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Fuldmægtig Bjarke Gano

Pr. e-mail: bga@im.dk, im@im.dk

18. oktober 2013

Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale)

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jakob Dedenroth Bernhoft
direktør, Fagligt Center

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Fra: Lilian Håkonson [lhaa@lo.dk] på vegne af Leo Lybæk Hansen [llh@lo.dk]
Sendt: 28. oktober 2013 09:56
Til: Bjarke Gano (951bga)
Cc: Justitsministeriet; Leo Lybæk Hansen
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale)

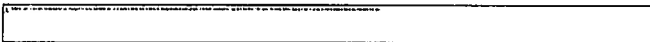
Til Justitsministeriet

LO er opmærksom på, at nogle af vores medlemsforbund har modtaget denne høring. Vi vil på denne baggrund forbeholde os ret til senere at fremkomme med et eventuelt høringssvar.

Med venlig hilsen
Leo Lybæk Hansen
Afdelingsleder

Lilian Håkonson
Sekretær / Arbejdsret og arbejdsmiljøafdelingen
direkte tlf.: 3524 6027 • e-mail: lhaa@lo.dk

LO • Landsorganisationen i Danmark
Islands Brygge 32D, 2300 København S

Justitsministeriet
Procesretskontoret
bga@jm.dk
jm@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/29789/MAF

**HØRING OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF
RETSPLEJELOVEN (SIKKERHED I RETSSALE)**

28. OKTOBER 2013

Justitsministeriet har ved e-mail af 30. september 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til sagsnr. 2013-4000-0034.

Venlig hilsen

Martin Futtrup

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Ang. forslag til lov om ændring af retsplejeloven (sikkerhed i retssale)

Sagsnummer: 2013-4000-0034

Lovforslagets erklærede formål er absolut positivt: at sikre, at man i landets retssale kan føle sig tryk. Dette formål kan Retspolitisk Forening uden forbehold tilslutte sig.

Det foreliggende forslag lider imidlertid af en række skavanker, hvoraf Retspolitisk Forening skal påpege følgende:

1) Præmissen - at der er behov for at øge sikkerheden - er uden dokumenteret belæg.

Retspolitisk Forening har tværtimod professionelle erfaringer fra de seneste år, som indicerer, at der i mange straffesager, herunder blandt andet om straffelovens § 114 m.fl. (terror), udøves en politimæssig bevogtning og visitering, der er ganske ude af proportioner.

Det skal derfor anbefales, at der af Justitsministeriet inden forslagets endelige behandling fremlægges relevante oplysninger, gerne statistisk behandlet, til belysning af problemets reelle omfang og natur.

2) Ved lovforslagets og dets bemærkninger vurdering af de involverede aktørers og øvrige personers situation forekommer den tiltaltes ikke behørigt inddraget. Her tænkes især på uskyldsformodningen.

Det er indlysende, at der ved talstærk tilstedeværelse af bevæbnet og indsatsudrustet politi og aktioner mod tiltalte, vidner og tilhørere i form af personlig visitation mv., for slet ikke at tale om foretagelsen af en hel hovedforhandling i en retssal inde i eller placeret direkte op til et fængsel, sker en dæmonisering af tiltalte, som helt utvetydigt antaster princippet om, at enhver er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Dette aspekt er overhovedet ikke omtalt, endsige vurderet, hverken i lovforslaget eller i dets bemærkninger.

3) Retspolitisk Forening finder, at dette lovforslag og dets bemærkninger giver anledning til at advare mod implikationerne for princippet om statsmagtens tredeling, herunder den dømmende magts uafhængighed.

Der skal her især henvises til den ordning, som skitseres på side 10, 2. afsnit fra oven i bemærkningerne til lovforslaget (indretning af en særligt sikret retssal i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København med direkte adgang fra fængslet til retssalen).

Man bør i den forbindelse erindre, at der ved afgørelsen om inhabilitet med rette altid inddrages spørgsmålet om, hvorledes tingene forekommer eller tager sig ud set ude fra med "almindelige offentlige øjne".

4) Ifølge forslaget skal afgørelsen om hovedforhandlingens henlæggelse til en særligt sikret retssal ske ved kendelse, hvor det må forudses, at også tiltaltes forsvarer(e) forud har haft lejlighed til at ytre sig.

Den tilsvarende fremgangsmåde kendes allerede fra for eksempel spørgsmålet om en tiltaltes krav på at være til stede under et vidnes (typisk forurettedes) forklaring i retten. Trods kriteriet om, at der skal foreligge "særegne grunde" for, at tiltalte kan udelukkes, viser praksis, at der kun sjældent sker afvisning af en begæring om iværksættelse af denne særordning.

Helt parallelt hertil må det forudses, at der vil ske en tilsvarende udskridning ved den nu foreslåede ordning.

5) Som det fremgår blandt andet af Retspolitisk Forenings betragtninger ovenfor under 3), skal det påpeges, at der i dette lovforslag i vidt omfang "lovgives på bemærkninger". Da dette er i strid med "god lovgivningsskik", herunder *good governance* principperne om gennemsigtighed og forudsigelighed, skal man opfordre Folketinget til, uanset holdningen til substansen, ikke at forfalde til den slags lovsjuskeri.

København, den 25. oktober 2013

Bjørn Elmquist
Formand

Tine Attrup
Sekretær